

JORNADES SOBRE ELS CENTRES DIURNS
DE SERVEIS SOCIALS
PER A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA

Dies 25, 26 i 27 de setembre de 1985

ELS CENTRES DIURNS A
LES COMARQUES BARCELONINES

- . Ferran Casas
- . Lali Biosca

 Diputació
de Barcelona

SERVEI DE SERVEIS SOCIALS
PROMOCIÓ I SUPORT TÈCNIC

1. PRESENTACIÓ

Donat el context d'aquestes Jornades en les quals com a Diputació no volem acaparar el protagonisme del seu contingut, és evident que no pretenem ni fer cap aportació magistral ni proporcionar dades exhaustives sobre la temàtica que ens reuneix. Només pretenem situar el marc de l'àmbit que volem treballar conjuntament i, per tant, fer merament una exposició introductòria.

Sabem que ens deixem moltes coses per dir. Esperem que vosaltres les aneu aportant a la resta de participants al llarg de les pròximes sessions de treball.

2. INTRODUCCIÓ HISTÒRICA

La història dels Centres Diürns per a la infància amb problemàtiques psicosocials o sòcio-familiars greus és ben breu a Catalunya. Tant el primer centre obert com el primer Pre-taller, tal com els entenem en aquests moments, neixen la segona meitat dels anys 70 per iniciatives privades. Per les dades que tenim sembla que els primers van ser el Centre Obert Joan Salvador Gavina del Casc Antic de Barcelona, i el Pre-taller del Centre de Formació i Prevenció del barri de Cirera a Mataró.

A partir dels anys 80, el treball iniciat de manera molt precària i voluntarista de diferents barris del cinturó de Barcelona comença a ser assumit més seriosament per alguns ajuntaments. A la Generalitat, en rebre les transferències del FONAS (Decret del 27-7-80), li són traspassats els expedients de sol·licitud de subvenció tramesos per alguns d'aquests centres. És per això que a les circulars internes de la Direcció General de Serveis Socials emeses durant l'any 1980 apareixen ja les primeres definicions i mòduls de

de subvenció. L'any següent una circular passa a considerar aquests centres, dins del programa de subvencions a equipaments especialitzats en la infància i adolescència, com de promoció prioritària.

Segons el balanç aportats pel Mapa de Serveis Socials de Catalunya (Volum IV) el 1982 existien a Catalunya 5 Centres Oberts i 2 Pre-tallers. dels quals 4 i 1 respectivament depenien de diferents ajuntaments.

L'any 1983 la Direcció General de Protecció i Tutela de Menors comença també a subvencionar alguns d'aquests centres. Alguns centres de temps lliure i casals de joves que realitzen activitats properes a les que podríem definir com més "característiques" dels Centres Oberts o Pre-tallers, comencen també a rebre ajudes de l'Àrea de Joventut de la Diputació. El darrer trimestre de 1983 l'Àrea de Serveis Socials de la Diputació de Barcelona signa 13 convenis amb sengles ajuntaments, pels quals es financen 38 places a 6 Centres Oberts i 26 a 4 Pre-tallers de diferents municipis, a més d'altres serveis i equipaments.

A finals de 1984, els convenis de la Diputació ja financen un total de 108 places a 15 diferents Centres Oberts, i 70 a 12 diferents Pre-tallers. Als fulls que s'us han entregat annexos a aquesta ponència hi trobareu tant el desglossament d'aquestes places finançades com les característiques definitòries mínimes que la Diputació ha anat assenyalant per donar suport a aquests equipaments diürns. A l'"Inventari de Recursos de l' Ajuntaments de les Comarques Barcelonines per a l'Atenció a la Infància i a l'Adolescència amb problemàtiques Sòcio-familiars", que la mateixa Àrea de Serveis Socials de la Diputació ha editat a primers de 1985, es registren ja 25 Cen-

tres Oberts de dependència municipal, més tres amb concert municipal, i 28 Pre-tallers de dependència municipal, més 2 amb concert municipal.

Aquestes xifres reflecteixen clarament que ha existit un creixement considerable dels Centres Diürns de Serveis Socials per a la infància i l'adolescència durant els darrers 4 anys. El decidit suport que han anat tenint per les diferents instàncies de l'Administració Pública ha vingut pressionat per dues realitats: d'una banda el reconeixement de la necessitat urgent d' evitar internaments innecessaris als nois amb problemes sòcio-familiars greus, a causa dels riscos que comporta tot internament, que es trenquin vincles afectius positius, que el nen quedi desarrelat del seu medi, etc; els Centres Diürns esdevenen una alternativa a la institucionalització residencial. D' altra banda, la imperiosa necessitat de donar respostes efectives als innumbrables problemes emergents en molts barris: absentisme escolar, nois pel carrer fent malifetes, alguns iniciant-se en el consum de substàncies tòxiques, molts havent generat un rebuig molt gran a l' escola i sense cap via oberta a la formació professional, etc., etc.; els Centres Diürns esdevenen una alternativa a unes escoles i a uns centres de temps lliure algunes vegades inexistents, i més sovint incapaços d' acollir i contenir aquests nois, si no és que els han rebutjat activament.

3. SITUACIÓ ACTUAL

Si es dóna una ullada a les característiques d'aquesta seixantena de Centres Diürns actualment existents a les comarques barcelonines hom treu la impressió, evidentment massa precipitada, però en part real, que existeixen tants plantejaments diferents gairebé com centres estan funcionant.

Aquest extrem l'hem parlat sovint entre els companys de "Promoció i Suport" i sempre hem comentat que això té grans valors. Centrant-nos en un principi

de reconeixement d'una autonomia per a cada ajuntament per organitzar les seves xarxes de serveis socials, i sabent que les realitats de cada barri són ben diverses, la diversitat de plantejaments cal considerar-la com a expressió de la capacitat de donar a cada indret la resposta més apropiada a les concretes necessitats emergents. A més és lògic que els professionals que impulsen cada iniciativa la impregnin en part també d'un tarannà personal, cosa que fa que sentin l' experiència més seva i hi posin més il.lusió.

Pensem però, que aquesta situació comporta també uns riscos que avui ja s' estan coent, i que potser és un bon moment, tot i considerar que encara estem en un període de rodatge, per posar sobre la taula el ventall d' enfocaments i començar a analitzar-los tots plegats.

De les reflexions que hem fet considerem que sobresurten dos riscos que ens han de preocupar de manera més destacable: D' una banda veiem que absorts per un treball intern, alguns Centres corren el perill de perdre la perspectiva global del sentit social i històric que cal donar al "fenomen" "Centres Diürns" a casa nostra. De l'altra, acostumats a treballar en un àmbit marginat, amb nois marginats, correm el perill de, un cop més, des-cuidar-nos de la credibilitat social que cal que donem al nostre treball per poder avançar en la transformació de la realitat, cap a una societat menys marginadora.

No hem d'oblidar que, històricament, els Centres Diürns no neixen com a fruit d'una planificació global, sinó com a necessitat imperiosa per donar resposta a diferents problemàtiques punyents que estan afectant infants i joves. Creiem que això no podia deixar de ser així i que la crítica a aquesta evidència podria convertir-se en excessivament ociosa: no es pot defensar que "cal" esperar les grans planificacions quan el futur

de tants nois està quotidianament en joc. Ara bé, el fet que el naixement de cada centre tingui unes peculiaritats molt "personals" no significa que puguem renunciar a uns objectius comuns.

Si els Centres Diürns estan sorgint, entre d'altres raons per suplir el fracàs d'unes funcions socialment acollidores assumides per determinades institucions, probablement el seu destí no és convertir-se en petites experiències "alternatives" i aïllades en un racó a part, sinó que tenen la responsabilitat de contribuir al canvi de les institucions que fracassen.

Així, pensem que si uns nois han d'anar a un Pre-taller perquè rebutgen l'escola de FP, un dels objectius casuístics urgents és, òbviament, aconseguir que aquests nois aprenguin algun ofici per guanyar-se la vida; però l'objectiu social ha de ser que la FP arribi a ser una escola que no ocasioni rebuig a determinats alumnes. El mateix podríem dir de la relació entre un Centre Obert i un Centre de Temps Lliure (esplai, casal...) ja que l'objectiu creiem que no és tenir cada cop més Centres Oberts més preparats, més "especialitzats", sinó tenir cada cop més Centres de Temps Lliure amb capacitat d'acollir nois amb problemàtiques psico-socials.

Mentre no aconseguim aquesta mena de somni no podem descuidar la informació als ciutadans, ni la participació ciutadana, en els nostres projectes i reflexions: hem de demostrar que el que estem fent té uns resultats positius i.... que encara en podria obtenir de millors. Si volem garantir l'èxit de l'empresa hem de desenvolupar un treball metòdic que parteixi de plantejaments rigorosos a partir d'un mínim de qualitat, els quals hem d'assumir com a irrenunciabls a nivell de cada experiència institucional, per tal de garantir la confiança global en el conjunt de l'alternativa. Pensem que aquesta és una responsabilitat col·lectiva de tots nosaltres, professionals i respon-

sables, per molt que d'aquí se'n derivin unes tasques que solem considerar feixugues i poc gratificants.

L'anàlisi de la situació actual és una tasca que us animem a fer amb veritable entusiasme i amb serietat, no sols en aquestes Jornades sinó d'ara endavant. En el treball social pensem que tenim un gran defecte: Estem recollint massa escassament les nostres experiències, escribim poc, donem poc a conèixer als ciutadans quina és la nostra tasca, quins problemes social afrontem, quines solucions aconseguim i quines no, i perquè . Amb massa freqüència ens submergem amb una visió focalitzada cap al pessimisme (i no volem dir que a vegades no tinguem motius) i no som capaços de rescatar els aspectes positius de la nostra feina, són força i desconeguts. Se'ns coneix massa pel molt que rondinem i demanem i massa poc pel relativament molt que sovint aconseguim amb pocs mitjans. Aquesta "missió de rescat", us proposem, doncs, començar-la aquestes mateixes Jornades.

4. LÍNIES DE FUTUR

El principi que cal enfortir en serveis socials tot el que siguin plantejaments de treball preventius està fora de tot dubte entre els qui treballen en aquest camp, per tant no cal que repetim ara i aquí els tòpics de sempre.

Des d'aquest principi es fa evident que totes les xarxes de serveis destinats a infants i joves han de fonamentar-se en criteris "normalitzadors" i "integradors" en el sentit positiu dels termes, tal com s'entenen en les modernes concepcions dels serveis socials.

Aleshores, quan en un barri marginat ens trobem que, sense saber massa bé per què (o potser sí), un dia tenim ja un esplai i un Centre Obert, per exemple, amb dinàmiques completament diferents, una pregunta que hem sentit en més d'una ocasió és: I ara que s'ha de reorientar, el Centre Obert o l'esplai? Aquesta pregunta ens sembla poc pertinent ja que sona una mica feta des d'una reflexió estàtica. Cal respectar les dinàmiques dels grups humans, que poden ser diferents a cada lloc. Ens sembla que la part rellevant de la qüestió és l'objectiu: Tots els serveis i equipaments han de treballar vers un mateix objectiu no diferenciador per aconseguir una xarxa d'equipaments potenciadora del desenvolupament personal i social de tot els nois. El com s'hi va anant és una qüestió de procediment, i el procediment pot ser bastant indiferent si parteix d'un programa explícit (no improvisat) i si instrumenta tot un mètode que garanteix uns mínims de qualitat i un control sobre les possibles desviacions de la "ruta" marcada. Si els passos són fermes, no cal angoixar-se per la velocitat amb què es donen, no podem córrer quan tenim el cotxe en rodatge.

Un dels punts que cal que surti als nostres debats durant les Jornades és, tanmateix, l'interrogant de si totes les estratègies que estem seguint als diferents indrets són vàlides per aconseguir aquesta fita d'una xarxa "integradora" i "normalitzada". A vegades hem tingut la sensació que estem utilitzant estratègies massa disperses, oblidant no tan sols que "la unió pot fer la força", sinó també que la imaginació col·lectiva pot superar la individual, ja que falten encara moltes idees i moltes energies perquè les institucions fracassades a les quals abans al·ludíem arribin a canviar en profunditat.

No voldriem que les nostres elaboracions dediquin tot el temps als plantejaments més o menys teòrics (bo i que són fonamentals) dels millors camins per assolir uns objectius. Cal que reservem un espai concret per apuntar solucions a aspectes ben específics que, avui per avui, representen un gran repte.

El més important, potser, es refereix a la continuïtat dels nois als Pre-tallers. Quan de temps hi han de ser? Com garantir que un noi pugui sortir d'un Pre-taller incorporat al món laboral? I com assegurar que la seva integració no fracassi? No podem ignorar que és un gran problema que tots tenim sobre l a taula.

Un altre problema que requereix imaginació i mijans és el procés cap a la "normalització" dels equipaments diürns especialitzats quan aquests estan ja consolidats o són un camí inevitable per atendre les problemàtiques de determinats nois. Com obrir les portes dels nostres Centres als nois sense problemàtiques tan greus com els que habitualment acollim? Com interessar les noies?

El problema social dels nois amb dificultats psico-socials o socio-familiars no està sols sent percebut, lògicament, des dels serveis socials. També preocupa el qui treballa en els àmbits de justícia, de joventut, d'ensenyament, de salut mental... Entre els professionals existeixen ja molts inicis d'intercanvi d'idees i de coordinació d'experiències. Com, però, eixamplar encara més tot això i aconseguir que ciutadans, mitjans de comunicació i polítics n'assumeixin una major prioritat?

Us sembla que comencem ara a intentar respondre aquest repte?

CENTRES OBERTS

② ①

DESTINATARIS

El centre obert és un equipament social diürn pensat per als nois i noies, especialment entre els 6 i els 16 anys, que tenen dificultats sòcio-familiars greus. Les activitats que organitza, però, també estan destinades a tots els nois del barri o del sector.

Un centre obert s'ha de configurar dinàmicament, partint del seu entorn, i en funció de les situacions socials i personals que coincideixin més habitualment amb la realitat dels nois com poder ser:

- . formar part d'un medi sòcio-cultural i econòmic desfavorable
- . estar afectats per dèficits o carències greus, especialment els relacionals i els educatius
- . estar sense escolaritzar o tenir greus problemes d'adaptació als centres docents del sector
- . realitzar activitats socialment no desitjades (absentisme escolar, fugides de la llar familiar, iniciació en el consum de substàncies tòxiques, comportaments agressius, furts,...)
- . formar part d'una família amb dificultats (progenitors sols, acumulació de conflictes familiars, atur, problemes relacionals, problemes de salut mental, alcoholisme,...)

OBJECTIUS

Els objectius generals del centre obert són:

- . realitzar una tasca compensatòria de les deficiències sòcio-educatives de l'infant
- . fer una tasca preventiva que eviti, fins on sigui possible, la deterioració de les situacions de risc que envolten el noi i la noia.
- . donar suport, estimular, i potenciar:
 - . l'estructuració i el desenvolupament de la personalitat, bo i respectant les peculiaritats de cadascú

- . la socialització, bo i respectant els aspectes culturals, religiosos i mífics personals
- . l'adquisició d'aprenentatges bàsics
- . l'experiència enriquidora i lúdica de l'esbarjo.

És important que el centre obert procuri que es realitzi un seguiment sanitari de cada noi o noia.

Tot i que el centre obert va dirigit directament a la població infantil, cal que es mantingui en contacte amb les famílies mitjançant:

- . una coordinació estreta amb tots els serveis socials del sector dedicats a la infància i l'adolescència i amb els serveis socials de base.
- . la participació dels pares en les activitats del centre
- . la participació de les famílies en les activitats del sector adreçades a la conscienciació (tasques sòcio-educatives, adquisició d'hàbits, orientació sexològica...)
- . la col.laboració amb d'altres institucions educatives del sector (escoles, centres planificació familiar...)

El centre obert ha d'estar obert i coordinat amb les activitats i la vida associativa del barri.

Totes les activitats han d'evitar la immersió en dinàmiques marginadores.

PROFESSIONALS

Educadors especialitzats i monitors, amb el suport aconsellable d'assistents socials, psicòlegs, mestres i animadors sòcio-culturals del sector.

ACTIVITATS

El centre obert realitza activitats extraescolars que eduquen els hàbits de quotidianitat i la socialització mitjançant:

- . jocs
- . esports

- . treballs manuals
- . sortides i excursions
- . menjadors
- . biblioteca
- . reforç^{ament} escolar
- . etc....

ASSISTENCIA I PARTICIPACIÓ

En la mesura que sigui possible, s'ha d'establir un cert compromís entre la família i el centre per tal d'assegurar l'assistència regular de l'infant i la participació dels pares.

REQUISITS MÍNIMS DEL CENTRE OBERT

HORARI

El centre obert hauria d'estar obert un mínim de 30 hores setmanals tenint en compte el conjunt de les diferents activitats.

S'ha de preveure una ampliació d'horari els dissabtes i a les vacances escolars i programar activitats suplementàries: esport, tallers, sortides, excursions, colònies...

MODUL DELS NOIS/PROFESSIONALS

Com a mínim un professional- si podia ser, dos- per a cada grup de 20 nois i noies.

LOCAL

- . espais necessaris per desenvolupar les activitats
- . bona il.luminació i ventilació
- . serveis, preferiblement amb dutxa
- . espai i elements per poder preparar algun menjar
- . extintors d'incendi, farmaciola, mesures de seguretat contra accidents

PRE - TALLERS

② ① PT

DESTINATARIS

El pre-taller és un equipament social diürn pensat per a nois i noies de 12 a 20 anys, majoritàriament d'edats compreses entre els 14 i els 18 anys i caracteritzats per situacions de fracàs escolar, rebuig a l'escola i a la F. P. Està enfocat especialment per a aquella població que està afectada també per situacions de:

- . Manca del Certificat d'Estudis Primaris
- . Manca d'activitats definides que motivin el noi que té el carrer com a medi més habitual
- . Dificultats greus en la relació familiar, sovint per procedir de famílies fortament desestructurades.
- . Medi sòcio-cultural i econòmic desfavorable i dèficits o carencies greus a diferents nivells.

OBJECTIUS

El pre-taller no pretén acomplir una funció substitutiva de les diferents xarxes del sistema educatiu, sinó que ha de servir de pont cap a la progressiva integració en els diferents recursos normalitzadors. Ha de potenciar l'adquisició

- . d'hàbits de treball i d'aprenentatge,
 - . del coneixement elemental d'oficis manuals tècnics bàsics,
- Ha d'afavorir, en el marc d'un projecte educatiu global
- . el desenvolupament sòcio-cultural.

El treball educatiu i formatiu del pre-taller s'ha de coordinar amb els serveis socials i educatius del sector o barri.

Finalment, ha d'evitar la immersió en tota dinàmica marginadora.

PROFESSIONALS

Mestres de taller amb qualitats personals per connectar adequadament amb aquests nois i educadors especialitzats.

Amb el suport possible i aconsellable de mestres, psicòlegs, assistents socials i monitors d'esplai.

ACTIVITATS

És aconsellable que el conjunt d'activitats cobreixi els diferents aspectes de la formació integral del jove:

- . formació pre-laboral → fusteria, electricitat, mecànica, soldadura, costura, estucat, forja, delineació, horta, jardineria, granja, etc., (només és recomanable una especialització del pre-taller quan hi ha una opció professional clara per part dels joves)
- . reciclatge escolar que els forneixi dels instruments bàsics i lligat a la pràctica → expressió oral i escrita, matemàtica,
- . activitats culturals i lúdiques → sortides, visites culturals, excursions, xerrades, grups musicals, etc.

Donat que en la majoria de pre-tallers hi ha poca participació femenina, cal potenciar activitats que afavoreixin la integració de les noies.

Són interessants les experiències de treball coordinat amb les escoles d'arts i oficis del sector: són enriquidores, integradores i normalitzadores.

ASSISTÈNCIA I PARTICIPACIÓ

Es important assegurar tant com sigui possible l'assistència regular dels joves al pre-taller. Per això:

- . s'establirà un "contracte personalitzat" que ~~contem~~^{preve}ni la possibilitat de dedicacions diferents segons la realitat de cadascú:
- . es farà ^a palès que s'exerceix un cert "control".

També cal establir una participació progressiva dels nois i de les noies en la gestió del pre-taller.

REQUISITS MINIMS ACONSELLABLES DEL PRE-TALLER

HORARI

El pre-taller ha d'estar obert un mínim de 30 hores setmanals per al conjunt de les diferents activitats.

MODUL JOVES/ PROFESSIONALS

En el període de posada ^{ada} en marxa del pre-taller s'ha d'assegurar, com a mínim, el treball d'un professional i la participació externa d'un altre.

Una vegada establerta una dinàmica mínima, el mòdul ha de ser d'un professional per cada grup de 10 nois i noies, amb tendència a dos professionals per cada grup de 15 joves.

LOCAL

- . espais necessaris per desenvolupar les activitats formatives ~~tècniques~~ ^{tèoriques} al local mateix o en un annex (cadires, pissarra, taula)
- . bona il.luminació i ventilació,
- . serveis, preferiblement amb dutxa,
- . extintors d'incendi, farmaciola, mesures de seguretat contra accidents.

CURS 84/85

DISTRIBUCIÓ PER MUNICIPIS DE LES DIFERENTS TIPUS DE PLACES
EN CENTRES DIURNS CONCERTADES PER LA DIPUTACIÓ DE BARCELONA
per l'atenció a la infància i l'adolescència

AJUNTAMENT	CENTRE OBERT	PRE-TALLER	TOTAL
BADALONA	5	2	7
BARBERA DEL VALLES	6		6
BARCELONA	15	10	25
CORNELLA DE LLOBREGAT	8	23	31
L'HOSPITALET DE LLOBREG.	15	2	17
MANRESA		10	10
MATARÓ	5	2	7
EL PRAT DE LLOBREGAT	10	2	12
RUBÍ		3	3
SABADELL	6		6
SANT FELIU DE LLOBREGAT	1		1
SANT JOAN DESPI		6	6
STA. COLOMA DE GRAMENET	15		15
VIC		4	4
VILADECANS	10		10
VILAFRANCA DEL PENEDES	2		2
VILANOVA I LA GELTRÚ	10	6	16
T O T A L S	108	70	178

MODULS DE VALORACIÓ DE LES PLACES CONCERTADES

2	EQUIPAMENTS DIURNS	
CO	CENTRES OBERTS	107.000 ptes/plaça/any
PT	PRE-TALLER	214.000 ptes/plaça/any

JORNADES SOBRE ELS CENTRES DIÜRNS
DE SERVEIS SOCIALS
PER A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA

Dies 25, 26 i 27 de setembre de 1985

L'AULA DE PAS DE BADALONA

. Marti Moliné

 **Diputació
de Barcelona**

SERVEI DE SERVEIS SOCIALS
PROMOCIÓ I SUPORT TÈCNIC

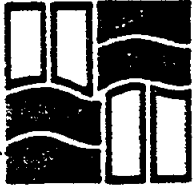

SERVEI DE REINSERCIÓ SOCIAL

arnús 24 / t. 389 30 04

INSTITUT MUNICIPAL
DE SERVEIS SOCIALS BADALONA

- INDEX:
- Definició
 - Objectius a Cobrir:
 - Objectius
 - Objectius Específics
 - Tipus d'Equipament
 - Ambit
 - Funcions que assumeix l'Equipament
 - Usuaris:
 - Perfil i Tipus
 - Retes i deures mínims que comporta la categoria d'Usuaris,
 - Criteris d'Admissió
 - Selecció i proces d'admissió
 - Suport Tecnic i Coordinació

SERVEI DE REINSENCIO SOCIAL

annús 24 / t. 389 30 04

INSTITUT MUNICIPAL
DE SERVEIS SOCIALS BADALONA

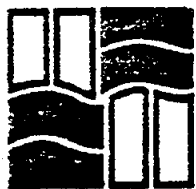
DEFINICIO

L'Aula de Pas es un Centre de Suport al Menor. La seva incidència es centra entorn a l'àmbit escolar i compren les edats que van de l'interval dels 8 als 14 anys.

El treball que s'hi realitza s'inscriu dins la perspectiva de prevenció.

S'atenen tots els nanos rebutjats de les escoles i que no tenen possibilitats de reintegrar-se, o bé nanos que amb edat escolar no han anat mai a l'escola real o practicament, cara a integrar-los .

Apart de l'atenció directa que dona, l'Aula de Pas te tota una altra dimenssió, que seria de concienciació de les escoles enfront la problemàtica d'aquets nanos i també com un element dinamitzador per a buscar respostes a nivell escolar enfront d'aquesta problemàtica.

SERVEI DE REINSERCIO SOCIAL

arnús 24 / t. 389 30 04

INSTITUT MUNICIPAL
DE SERVEIS SOCIALS BADALONA

OBJECTIUS A COBRIR

OBJECTIUS A COBRIR

Objectius

L'Aula de Pas es un recurs (d'una xarxa) complementari que incideix dins de l'objectiu general de dotar al menor dels mecanismes necessaris per al seu desenvolupament personal .

Dins d'una problemàtica integral , els objectius de l'Aula de Pas es centrarien dins de la problemàtica escolar i de la possibilitat de socialització que ofereix . Com a objectius específics tindrem:

1.- Objectius a llarg plaç

2.- Objectius a mig plaç

1.- Objectiu a llarg plaç: reintegrar als nens desescolaritzats absentisme o fracàs escolar , dotant-lo dels mecanismes necessaris a nivell personal i de continguts acadèmics perquè la seva inserció sigui un èxit .

Si això no fos possible , buscar amb els altres professionals del Sector solucions alternatives: Pre-Formació Professional , Granja , Treball en formació , etc ...

Un altre aspecte d'aquest objectiu a llarg plaç seria la conscienciació a les escoles i institucions del barri per que afrontin aquesta problemàtica . Vetllar perquè s'obrin uns canals de reflexió constants sobre els motius del fracàs escolar i les seves possibles sortides .

2.- Objectius a mig plaç: els objectius bàsics a nivell educatiu , són els següents :

1.- Aprenentatge d'uns hàbits bàsics per el desenvolupament integral del nen .

a) hàbits d'higiene (dutxar-se , rentar-se la roba , etc)

SERVEI DE REINSERCIO SOCIAL

arnús 24/t. 389 30 04

INSTITUT MUNICIPAL
DE SERVEIS SOCIALS BADALONA

- b) hàbits sanitaris (prevenci3 de malalties , vacunes , etc)
- c) hàbits d'alimentaci3 (apets fixes, cuinar , etc)
- d) hàbits socials (aseure's a les cadires , puntualitat , etc)

2.- Refermar la relaci3 alumne-mestre , amb una conducta comprensiva , adaptar-se mutuament i respondre a la confiança que aquets nens demanen en la seva espontaneitat .

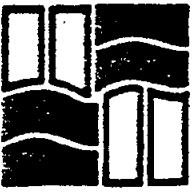
Alleugerar la gran agressivitat que porten , procurant fomentar el respecte entre companys.

3.- Instrucci3: ja que la finalitat principal és l'escolaritzaci3 l'Aula s'ha de centrar en donar els coneixements que els hi falten als nens.

L'aprofunditzaci3 , sobretot , el llenguatge amb totes les seves possibilitats perque no estiguin en inferioritat de condicions amb el tracte a l'administraci3 , en els seus estudis per el Carnet de Conduir , per comprendre els diaris , la T.V. la radio , etc ...

L'estudi intensificat de la llengua serà el canyamàs on s'hi creueràn les altres matèries (Matemàtiques, Experiències , Plàstica , Dinàmica , etc) ja que l'adquirir una bona comprensi3 lectora no serà difícil assolir els coneixements bàsics de la seva instrucci3 .

Donat que les edats cronol3giques van des de els 8 anys , fins els 14 , aquests desnivells farà que sigui molt difícil igualar la classe ni amb instrucci3 ni amb integraci3 al grup , és per aix3 que les exigències seràn individuals i personalitzades .

Objectius Especifics

- 1.- Alumnes de 8 a 11 anys
- 2.- Alumnes de 12 a 14 anys

1.- Alumnes de 8 a 11 anys

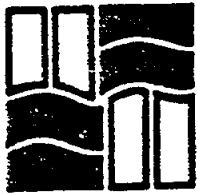
Donar els coneixements necessaris com són la comprensió lectora , l'escriptura i les quatre operacions bàsiques , perquè pugui passar tant aviat com sigui possible a una escola pública del barri , a la vegada es farà un treball reeducatiu per els nens que hagin adquirit certs vicis en la lecto-escriptura , producte normal de la baixa escolaritat . Així mateix es farà un estudi vivencial dels temes o matèries bàsiques que els hi correspongui .

2.- Alumnes de 12 a 14 anys

La gran majoria d'aquests casos porten un considerable retrac escolar i malgrat que administrativament estan dins de la E.G.B. , difícilment podran escolaritzar-se normalment , per el que incidirem bàsicament en el llenguatge amb totes les seves possibilitats , perquè no estiguin en inferioritat de condicions amb el tracte amb l'administració . Per exemple i com a motivació en els seus estudis pel Carnet de Conduir , així com en la comprensió de la premsa entre d'altres .

També es farà un treball reeducatiu i l'estudi vivencial dels temes o matèries corresponents al seu nivell .

Els casos que per les seves deficiències no es puguin integrar dins l'escola reglada s'els orientarà de cara a aconseguir un ingress a Pre-Taller , Granjes , Treball Jovenil , etc ...

SERVEI DE REINSERCIÓ SOCIAL

arnús 24 / t. 389 30 04

INSTITUT MUNICIPAL
DE SERVEIS SOCIALS BADALONA

Per els dos nivells l'objectiu comú serà incidir en l'aprenentatge dels hàbits bàsics pel desenvolupament integral del nen , a la vegada que es fonamentarà la sociabilització . S'els hi regularitzarà la seva situació administrativa (llibre d'escolaritat , etc...) i fins on es pugui acadèmicament .

Tipus d'equipament

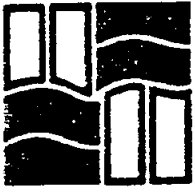
L'Aula de Pas es un equipament enmarcat dins d'un programa general de reinserció social a nivell de menors , te com a nucli de la seva activitat , l'ensenyament i les disfuncions que aquest nivell es produeixen .

Enfronta la part escolar dins de l'integralitat de la problemàtica del menor , intentan ampliar les possibilitats socialitzants del context escolar i tot això o fa dins d'una perspectiva global de prevenció .

Ambit

En principi l'ambit de l'Aula de Pas seria el barri natural , entes com a tal el barri configurat per una població determinada i uns límits urbanístics concrets .

El barri com a Ambit d'incidència haura de coincidir amb l'area de treball (ambit) dels altres treballadors socials (EE.CC,AA.SS,etc..). El barri concret on s'instali l'Aula de Pas haura de presentar una problemàtica escolar important (detectada per els Treballadors Socials) i segons la població (no d'habitants) i l'importància dels casos detectats es podran marcar prioritats o divisions.

SERVEI DE REINSENCIO SOCIAL

arnús 24 / t. 389 30 04

INSTITUT MUNICIPAL
DE SERVEIS SOCIALS BADALONA

Es imprescindible que el àmbit on actui l'Aula de Pas hi hagi una xarxa de treball social cread. Si no hi es , no es pot treballar amb garanties d'una mínima eficàcia .

L'Aula de Pas es una Aula Oberta , es a dir , esta oberta tot el dia (horari escolar) tant per entrar com per sortir . Segons cada cas i la dinàmica del grup es jugarà amb aquest criteri d'horaris i disciplina interna.

Però d'entrada s'eliminen totes les trabes que suposa l'escola com institució estandaritzada i perd paulatinament al ritme del nano i del grup , anar introduint els criteris d'escola a tots els nivells. El nombre d'assistents màxim per els dos grups sera de 30 . Ara bé segons l'índex de problemàtica de la població assistent , es pot reduir a molt extraordinàriament ampliar .

Funcions que assumeix l'equipament

Genèricament podriem dir que L'Aula de Pas te una funció social clara de prevenció , incideix directament a les desigualtats socials des de la perspectiva escolar .

La funció específica de l'Aula de Pas per definició seria l'educativa que inclouria desenvolupar aspectes , sobretot per el perfil d'usuaris que s'ate , sanitaris , d'informació , etc ...

Al fons serie entendre l'Educació com la globalitat que es i no amb l'aspecta acadèmic salsament .

Per entendre com es desenvoluparia aquesta funció educativa a l'Aula de Pas , cal desglosar-la en les vessants que es treballan prin-

SERVEI DE REINSERCIO SOCIAL

arnús 24 / t. 389 30 04

INSTITUT MUNICIPAL
DE SERVEIS SOCIALS BADALONA

principalment. Aquestes vesants son: - Habits

- Coneixements

Habits: podem distinguir dos aspectes: - els Sanitaris

- els Escolars

Sanitaris: - Prevenció de malalties (revisions).

- vacunes.

- rentar-se i curar-se les ferides .

- higiene: - rentar-se si van bruts.

- dutxar-se un cop a la setmana a l'Aula
o la Piscina.

- roba neta , si no es renta a classe.

-periodicament colonia anti-parasitaris.

- alimentació: - complementació mínima de les insufi-
ciències , berenars , esmorzars a l'Au-
la .

Escolars: - puntualitat: flexibilitat inicial i poc a poc se-
gons cada proces individual i el del grup , exigir
puntualitat.

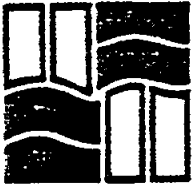
- ordre i fer bon us del material de classe.

tornar al seu lloc les coses: carpetes , jocs .

cuidar el material individual (carpeta, llibreta ,
llapis , etc ...) utilitzar-lo adequadament i res-
pectar els dels demes .

- sociabilitat: - col.laborar amb companys i mestres.

- deixar el propi material.

SERVEI DE REINSENCIO SOCIAL

arnús 24 / t. 389 30 04

INSTITUT MUNICIPAL
DE SERVEIS SOCIALS BADALONA

- treball en grup
- saber comportar-se en les activitats externes a l'Aula de Pas.

Coneixements: l'altre vessant de la tasca educativa seria la part d'adquisició de continguts que es faria basicament a les següents vessants:

- nocio de temps i espai.
- percepció de sentits
- expressió plastica
- joc simbolic
- educació psicomotriu
- lectura-escriptura (llenguatge)
- matematiques
- experiencia

SERVEI DE REINSENCIO SOCIAL
arnús 24 / t. 389 30 04

INSTITUT MUNICIPAL
DE SERVEIS SOCIALS BADALONA

USUARIS

SERVEI DE REINSERCIO SOCIAL

arnús 24 / t. 389 30 04

INSTITUT MUNICIPAL
DE SERVEIS SOCIALS BADALONA

Perfil i Tipus

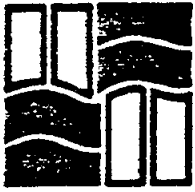
Els nens susceptibles d'una Aula de Pas acostumen a tenir el següent perfil:

Situació familiar:

- Problemes econòmics: generalment són subjectes dels problemes de l'atur, per tant, acostumen a realitzar treballs marginals (fusibles, cromos, venda de droga, venda ambulants, etc ...).
- Desestructuració familiar: hi acostumen a haver-hi desacords matrimonials, ja sigui per problemes d'alcoholisme (probables canvis de rol familiar), o bé de relació de parella. És freqüent en aquests tipus de famílies les separacions (no legals) i reajuntarse amb una altra parella.
- Baralles i conflictes familiars: Relacions familiars reduïdes a cubrir les necessitats bàsiques del menjar i dormir. Pateixen un abandonament efectiu.
- Desarrament social: en la seva majoria són emigrants que ja porten bastants anys a Badalona, però que han estat vivint en diferents barris i entorns.
- Baix nivell cultural: la majoria no saben llegir ni escriure i la capacitat de comprensió i entesa és molt limitada.
- Nens amb deficiències cognoscitives.

Mitja ambient:

- Inadaptació de base social.
Normalment es troben en els carrers del barri al que pertanyen, si bé realitzen esporàdiques escapades a altres barris.

Hi acostumen haver-hi llocs estratègics de trobada , o bé en la casa d'aquells que no tenen els seus pares en ella durant un període llarg de temps .

Alternen amb grups de joves majors i l'ambient que aquets freqüenten (bars , llocs estratègics marginals ...).

- Nanos que treballen mitja jornada per circumstàncies diverses i sempre a nivell familiar .

Escolarització:

- Molt deficient: absentisme escolar (degut bàsicament al fracàs escolar). Comencen a faltar a classe i posteriorment no poden seguir el ritme escolar , quedant-se allunyats finalment de tot tipus d'ensenyança . El professorat en el seu moment no ha actuat de forma positiva , o possiblement l'escola com a institució no té més recursos per atendre situacions conflictives .
- Nanos que no han estat mai escolaritzats.
- Desescolaritzats per canvi de domicili amb problemes socials i familiars forts .

Sexe:

- Ambdós sexes . Mixte.
- Normalment els hi costa relacionar-se els dos sexes . Acostumen a ser molt masculistes i els costa admitir als dames .

Edat:

Entre 8 i 14 anys . Aquesta edat es orientativa , en cap moment s'han d'aplicar rigidament aquets parametres d'edat , s'han de tenir en compte els anteriors aspectes resenats o d'altres que puguessin incidir en la problemàtica del nen .

SERVEI DE REINSENCIO SOCIAL

arnús 24/t. 389 30 04

INSTITUT MUNICIPAL
DE SERVEIS SOCIALS BADALONA

Drets i deures mínims que comporta la categoria d'usuari
(remetes a Regim Intern).

Criteris d'Admissió.

Un primer criteri basic sera que compleixi el perfil i tipus

Preferentment nanos dins de la demarcació més propera i concreta de l'ambit de treball (barri).

Figura d'un tutor responsable de la seva situació.

Capacitat psicomotriu , intel·lectual i psico-físiques que permetin una adaptació normal.

Sociabilitat mitjanament estructurada.

Preferentment germans o familiars propers de nanos que ja estiguin a l'aula.

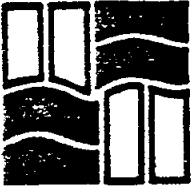
Selecció i proces d'admissió

Solicitud: la solicitud d'entrada per a nanos pot arribar per dues vies: 1.-Professionals que treballan amb Serveis Socials (EE.CC , AA.SS , etc). Que fonamentalment seran els que aportin la majoria dels usuaris detectats amb el seu treball.

2.-Familiars dels propis nanos , que per coneixement , amistat , etc ... coneixen el centre .

La solicitud es presentara sempre directament als mestres de l'Aula al moment que senti la demanda o necessitat.

Documentació, requisits: coneguda per els mestres la demanda d'incorporació necessaria de cada cas , es procedira a fer el recull de la documentació necessaria . En el cas que una demanda hagi estat

SERVEI DE REINSERCIÓ SOCIAL

arnús 24 / t. 389 30 04

INSTITUT MUNICIPAL
DE SERVEIS SOCIALS BADALONA

fet per els familiars o propis nans , haura d'esser asumida i valorada per l'Assistent Social del barri i els Educadors de Carrer que la portaran endavant .

La documentació basica a aportar sera:

- dades basiques i documentació.
- informe social
- informe escolar
- proposta de treball (per part de l'EAP)
- diagnostic psicologic
- informe medic

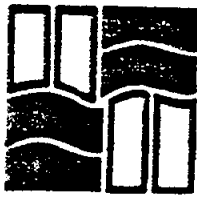

SERVEI DE REINSERCIO SOCIAL

arnús 24 / t. 389 30 04

INSTITUT MUNICIPAL
DE SERVEIS SOCIALS BADALONA

SUPORT TECNIC I COORDINACIO

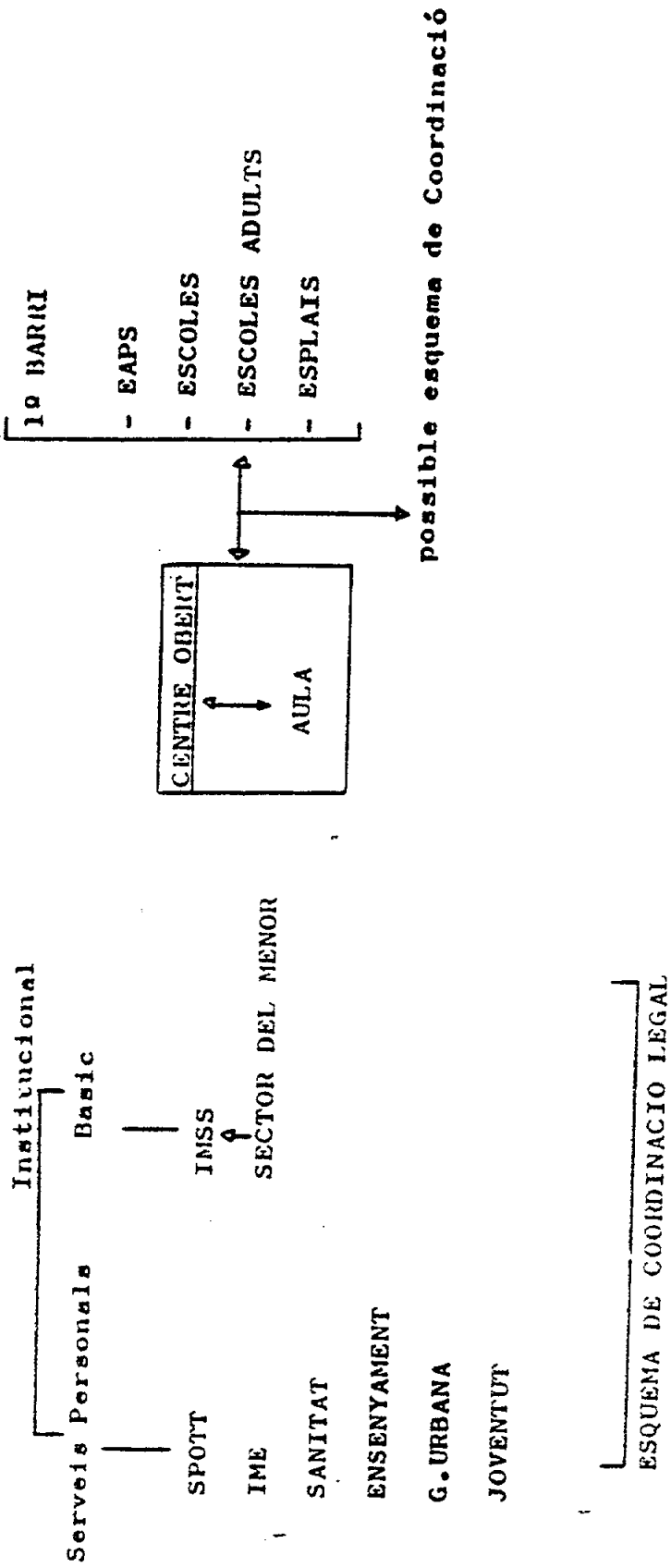

SERVEI DE REINSENCIO SOCIAL

arnús 24 / t. 389 30 04

INSTITUT MUNICIPAL DE SERVEIS SOCIALS BADALONA

QUADRE DE COORDINACIONS DE L'AULA DE PAS

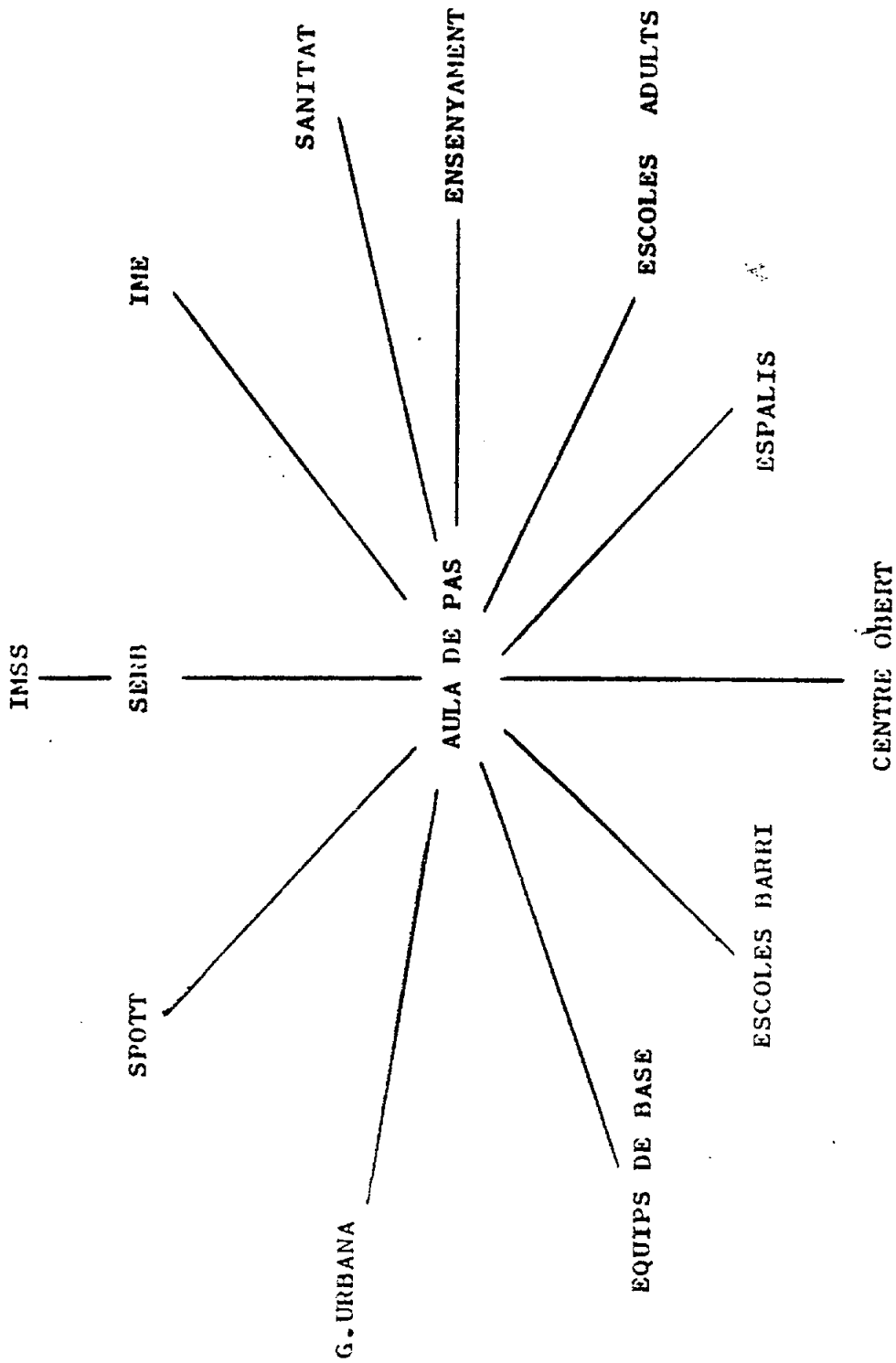

SERVEI DE REINSENCIO SOCIAL

arnús 24 / t. 389 30 04

INSTITUT MUNICIPAL
DE SERVEIS SOCIALS BADALONA

JORNADES SOBRE ELS CENTRES DIÜRNS
DE SERVEIS SOCIALS
PER A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA

Dies 25, 26 i 27 de setembre de 1985

EL CENTRE OBERT BESÓS
DE L'AJUNTAMENT DE BARCELONA

. José María Martínez de Eulate

. Guadalupe Pulido

 **Diputació
de Barcelona**

SERVEI DE SERVEIS SOCIALS
PROMOCIÓ I SUPORT TÈCNIC

JORNADAS SOBRE LOS CENTROS DIURNOS DE SERVICIOS SOCIALES

CENTRO ABIERTO BESOS Ayuntamiento Barcelona

J.M. MARTINEZ DE EULATE GARRALDA
G. PULIDO BERMEO

Septiembre de 1985, Barcelona

GUIÓN ORIENTATIVO DE LA EXPOSICIÓN

- 1.- En respuesta a que necesidades concretas se sitúa vuestra experiencia en vuestro municipio.
- 2.- Objetivos marcados.
- 3.- Realidad de los chicos y chicas que acoge.
- 4.- Organización del Centro:
profesionales, coordinaciones establecidas, horarios, locales, etc...
- 5.- Actividades.
- 6.- Dificultades surgidas, aceptación del entorno y participación social.
- 7.- Valoración crítica y líneas de futuro.

1.- El Centro Abierto Besos es una institución municipal, dirigida a la población infantil del barrio, que presenta una problemática, carencia o necesidad psico-social, y como consecuencia se valora necesario su atención y/o seguimiento, tanto a nivel individual como grupal. Su finalidad es ayudar al niño y a su familia en situaciones difíciles. Su práctica de trabajo se define como acción preventiva de la marginación infantil, asumiendo como ámbito de intervención la realidad del niño y su entorno socioambiental (familia, colegio y barrio).

2.- La caracterización del Centro viene dada por unos objetivos generales de claro carácter educativo, y como refuerzo del proceso de socialización del niño, buscando la complementariedad con el resto de instituciones a las que pertenece o participa y cumpliendo pues, la función de tratamiento intermedio y de prevención al riesgo social.

Estos objetivos generales podrían concretizarse en:

- potenciar al máximo las posibilidades del niño/a para que pueda ser autónomo y solidario,
- actuar en las formas de socialización no deseadas, facilitando conductas que capacitan para la relación el trabajo y la convivencia,
- insertarse en la sociedad de forma crítica.

3.- El Centro Abierto Besos atiende a niños/as del barrio de edades comprendidas entre los 6 y 14 años.

La tipología viene dada por:

- niños con necesidad, dificultad y/o conflicto en sus procesos de socialización,
- niños con problemas de relación consigo mismo o con el entorno,
- niños con problemas de aprendizaje y fracaso escolar,
- niños con conflictos específicos en su entorno socio-ambiental (familia, colegio y barrio).

En suma la infancia con discapacidades en las áreas de conducta, comunicación, habilidades, afectividad, sexualidad, vida social, laboral, o cotidiana. Y procedentes de familias con problemas económicos, de pautas culturales, de relación entre los miembros, de salud, etc.

4.- El equipo del Centro esta compuesto por cuatro educadores que asumen todas las responsabilidades y funciones derivadas de la institución.

Diariamente trabaja un educador por las mañanas con objeto de atender las entradas a los colegios, hacer los seguimientos escolares y familiares, y las responsabilidades asumidas a nivel de equipo (dirección, administración, archivo, clasificación de documentos, programación de taller y otras gestiones).

Por las tardes trabajan tres educadores que garantizan la realización del plan de trabajo diario previsto con los niños (merienda, biblioteca, tiempo de juego, talleres y limpieza).

Todos los educadores reservan un número de horas para actividades de fin de semana (excursiones, fiestas, salidas...)

Esta distribución de trabajo responde al interés del equipo en que ninguno de sus miembros se dedique exclusivamente a las tareas burocráticas de la institución, por ello todos los educadores trabajan una de las mañanas y el resto de días por la tarde (los miércoles por la mañana son comunes para reciclajes y tiempos de coordinación).

El Centro mantiene tres tipos de coordinación:

- De equipo. Semanalmente se realiza una reunión a la que asisten los cuatro educadores, en ella se intercambian informaciones, se programan actividades y se da respuesta a cuestiones organizativas.
- Con el Psicólogo y la Asistente Social del Centro de Servicios Sociales de la zona. Se mantiene semanalmente una reunión de carácter interdisciplinar en la que se discuten las altas/bajas del Centro, se fijan los planes de intervención y periódicamente se revisan. Quincenalmente un educador asiste a las reuniones de Servicios Sociales de zona.
- Con otras entidades del barrio. Se efectúan de forma esporádica para programar y realizar actividades en el barrio.

El centro está ubicado en los bajos de un bloque de viviendas del barrio. Tiene una extensión aproximada de 500 m², y está dotado de: cocina, comedor, taller, sala de expresión corporal, sala de estudio, sala de juego, 4 duchas, 6 lavabos, sala de reuniones y un despacho.

5.- Los ejes centrales que guían las actividades son: Niños, familias, escuelas, y barrio.

Trabajo con los niños, donde se fomenta:

- . la participación activa de los mismos en la gestión del centro, asumiendo responsabilidades individuales y grupales, e integrando propuestas personales en la programación de actividades colectivas,
- . la participación del niño en talleres que le ofrezcan posibilidades para desarrollar sus capacidades creativas expresivas y de desarrollo intelectual,
- . el conocimiento y relación con su medio ambiente próximo, y el acercamiento a otros medios de vida y formas de organización social (ciudad, campo, montaña, etc.). Este planteamiento de trabajo se instrumentaliza a través de: Asambleas semanales de niños y educadores; Talleres (Biblioteca, Creatividad manual, Psicomotricidad y mantenimiento); Tiempos de juego diurnos, celebraciones festivas y participación en fiestas populares; y Estudios del Barrio, ciudad y medio rural (salidas de fin de semana, acampadas y colonias).

Trabajo con las familias, donde con objeto de que las familias vayan progresivamente asumiendo su responsabilidad en el proceso educativo de sus hijos, se:

- . mantienen entrevistas periódicas con las familias,
- . fomentan la participación de los padres en las asambleas,
- . rescatan los encuentros informales como espacios de trabajo.

Trabajo con los maestros y escuelas, donde con objeto de garantizar el seguimiento escolar de los niños que asisten al centro, así como para fomentar la coordinación y colaboración mutua del educador y profesores:

- . se atiende diariamente las entradas y salidas de los niños a sus respectivos colegios, y
- . se mantienen entrevistas periódicas con los profesores.

Trabajo en el barrio, donde se promueve la apertura del Centro al barrio, consolidando sus relaciones con escuelas y maestros Asociación de Vecinos, Universidad Popular, Escolais, Casal de Joves y entidades interesadas en abordar la problemática infantil del barrio. El Centro participa en la programación y realización de actividades infantiles del barrio a través de encuentros de coordinación con entidades del barrio, y a través de su presencia activa en los actos programadas.

- 6.- Las dificultades surgidas son fundamentalmente de dos tipos
- . recursos limitados, lo que impide atender a una importante parte de la población necesitada, y

. falta de recursos en la zona para derivación de casos.

El nivel de aceptación en el barrio puede definirse como óptimo, tanto a nivel de vecinos como de entidades. La participación en las actividades abiertas al barrio ha sido aceptable.

- 7.- Debido a las nuevas orientaciones sobre rentabilización de los Servicios, durante el curso 85/86 se está poniendo en marcha una nueva experiencia. En la Institución habrá dos educadores y dos monitores (Contrato INEM), se intenta con este nuevo planteamiento atender a un número mayor de niños y en regímenes diferentes. Habrá dos poblaciones, una de Centro Abierto propiamente dicha, que se atenderá a la tipología antes mencionada y con un régimen de atención individualizada (a través de las tutorías); y un segundo grupo de población denominada de Tiempo Libre. La cual estará formada por aquellos casos en los que el deterioro social, aún estando en la misma línea que el primer grupo, presente un grado de conflictividad menor. La intervención con esta última población se librará siempre a nivel colectivo, a través de las actividades y talleres que se realicen en el Centro. La población de Tiempo Libre se distribuirá en dos grupos que asistirán tres días por semana (uno común y dos alternativos), mientras que la de Centro Abierto asistirá todos los días. El carácter educativo de la intervención no discriminará a las poblaciones, sino que pretende unificarlas en una inci-

dencia conjunta. Por lo cual queda como premisa esencial que los criterios que se establezcan para todas las actividades y espacios comunes serán integradores y se alejarán de establecer diferencias en el trato, la atención, normativa, etc..

JORNADES SOBRE ELS CENTRES DIÛRNS
DE SERVEIS SOCIALS
PER A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA

Dies 25, 26 i 27 de setembre de 1985

EL CENTRE OBERT DIOGENES DE
L'HOSPITALET DE LLOBREGAT

- . Maite Mas
- . Neus Miró
- . Rafael Padrós

 Diputació
de Barcelona

SERVEI DE SERVEIS SOCIALS
PROMOCIÓ I SUPORT TÈCNIC

COMUNICACIÓ JORNADES SOBRE
ELS CENTRES DIURNS DE
SERVEIS SOCIALS.

EQUIP D'INTERVENCIÓ DIRECTA
DE CENTRE OBERT "DIÒGENES":

Maite Más.

Neus Miró

Rafael Padrós.

Setembre 1.985.

I N D E X.

A) Línies de definició de C.O.

- Institució pont.
- Enfoc preventiu.
- Treball comunitari.
- Versant referencial.

B) Població:

- Factors de risc.
- Tipologies de població (afectada, risc, normalitzada).

C) Instruments:

- Activitats.
- Us de l'esplai.
- Us del temps.
- Formes d'intervenció - filtratge - compromís.

D) Coordinació.

E) Procés i perspectives de futur.

A) LINIES DE DEFINICIÓ.

1) C.O. COM A INSTITUCIÓ-PONT.

- Es concep C.O. com una institució-pont entre el subjecte i la xarxa social comunitària. El seu objectiu primordial és el de dotar a l'individu de l'autonomia necessària per a possibilitar la seva circulació en la dita xarxa social.
- Anomenem xarxa social comunitària al conjunt d'institucions i grups socials i relacions que es donen en els diferents àmbits d'una determinada comunitat laboral, escolar, cultural, etc...
- Per què dieu institució-pont?
L'individu, al llarg de la seva història personal circula per diferents institucions i grups socials que li donen marcs de referència i per tant afavoreixen la seva socialització.
Quan en l'adolescència s'interromps aquest procés?
 - . Per una desvinculació del món escolar.
 - . Per una dificultat d' inserció en el món laboral.
 - . Per una insuficiència de recolzament de la família.Es dona una pèrdua dels marcs de referència que fa necessària una intervenció educativa.
- Centre Obert es concep com una institució transitòria que actua de plataforma de relançament del subjecte envers la comunitat.

2) ENFOC PREVENTIU DE C.O.

- C.O. S' inscriu en una línia de prevenció de modalitats conflictives pel propi subjecte o per la comunitat.
- Aquest enfoc ens determina que la població objecte de la nostra atenció sigui pre-adolescent i adolescent en risc (13 a 17 anys) per considerar que el desenvolupament personal en aquesta edat de transició és decisiu per a la posterior vida adulta.

3) C.O. COM A INSTITUCIÓ REFERENCIAL.

- Els educadors de C.O. fora i dins del marc del local, tenen una funció referencial.
- Paral·lelament, l'espai físic de C.O. constitueix en ell mateix un punt de referència pels nois del districte. Per tant, C.O. a més d'usar altres instruments mediadors de la intervenció educativa, contempla uns espais acotats d'atenció referencial en els quals es dona lliure entrada als nois o grups de nois (estant o no vinculats a les activitats de C.O.) que per la seva mera presència sol·licitin de forma puntual ja sigui una informació, un suggeriment, contacte amb els amics, amb els educadors, etc...

Els objectius d'aquests espais d'atenció referencial són els següents;

- a) Captació de nois-es nous.
- b) Atenció individualitzada a nois vinculats o no a C.O.
- c) Atenció a grups vinculats o no a activitats.
- d) Recollida de demanda.
- e) Detecció de necessitats.
- f) Estipulació d'una sistema d'avaluació inicial i de posterior filtratge (que explicarem més endavant).
- g) Seguiment de nois i grups vinculats a C.O. no inmersos en activitats.

B) POBLACIÓ OBJECTE D'ATENCIÓ A C.O.

La població objecte de la nostra atenció són nois i noies d'edats compreses entre els 13 i 17 anys en situació de risc.

Es pren com a referència la següent classificació sobre la tipologia de la població, que vé donada per les problemàtiques es detecten.

La població adolescent atesa a C.O. presenta a grans trets les següents problemàtiques o factors de risc:

- . Descolarització (individus de 14 a 16 anys).
- . Absentisme escolar en el seus diferents graus.
- . Inadaptació a la institució escolar.
- . Atur familiar.
- . Absència de la figura paterna, materna o d'ambdúes.
- . Maltractes i/o explotació.
- . Alcoholisme i/o toxicomanies en el marc familiar.
- . Transtorns mentals en el marc familiar.
- . Subjectes en edat laboral i en situació d'atur.
- . Manca de recursos personals del subjecte en sentit ampli.

Aquestes problemàtiques que s'han anat detectant i d'altres propies de l'edat adolescent, comporten uns riscos que hem agrupat en dues característiques o categories:

- a. Assumció d'una identitat desviada de la norma social establerta;
 - . delinqüència
 - . gamberrisme
 - . prostitució
 - . toxicomanies en sentit ampli
 -
- b. Dificultats en el desenvolupament de l'individu com a persona;
 - . dificultats de relació, aïllament social
 - . manca de ubicació en el temps i perspectives de futur
 - . embarç precoç
 - . trastorns psicològics
 - . dificultats d'inserció en el món del treball.

.../...

- Si aquests riscos es concreten en conductes, actituds i fets, la població subjecte dels mateixos es considerada afectada. Aquesta no és objecte específic de la nostra atenció.

- Quan aquests riscos encara no s'han traduït en transgressions de la norma, assumció d'identitats, adopció d'actituds que fan molt difícil una intervenció educativa, ni en processos personals difícilment remontables si no és amb una intervenció individualitzada molt intensiva o la de altres tipus de professionals especialistes, considerem els subjectes com població en risc.

- Considerem necessària l'existència d'un nombre acotat de població normalitzada en els grups que es formen al Centre.

C) INSTRUMENTS.

- C.O. en la seva intervenció educativa, requereix d'instruments / mediadors en la relació que s'estableix entre l'educador i el / subjecte./
- L'ús de mediadors va destinat a aconseguir els objectius fixats i a tendir a l'assoliment de les fites plantejades.
- C.O. s'entén com una institució adaptable i flexible / a les necessitats i demandes de la població, la qual cosa comporta una capacitat de canvi important en l'ús dels instruments./
- Anomenem instruments a tots aquells aspectes que són emprats de forma intencionada per l'educador, en la seva intervenció:
 - 1- Activitats./
 - 2--Ús del temps./
 - 3- Ús de l'espai./
 - 4- Formes d'intervenció./

1) ACTIVITATS /

- Adequades a grup s determinats de nois, responent a interessos o necessitats concretes detectades en una avaluació inicial.
- Precisen d'una programació acurada, detallada en sessions.
- Les sessions s'acoten quan a temps, espai i nombre de nois i requereixen un cert grau de compromís acordet previament amb cada noi.
- La totalitat d'educadors que formen part de l'equip de atenció directe és de tres. Aquests són els responsables de dar a terme les sessions.
Debenent del tipus d'activitat que es tracti intervenen un, dos o els tres educadors i, en alguns cassos, algún monitor-tècnic.
- Destaquen tres tipus d'activitats / diferents que a més de l'espai referencial, s'han portat a terme al llarg d'aquest darrer any:

a) Activitats de caire lúdic

- Població: "mixta", és a dir, escolaritzada i no escolaritzada "en risc" i "normalitzada".
- Tres característiques:
 - 1- Educació pel plaer (ús del temps lliure).
 - 2- Enfoc preventiu: es pretén que la població que no continui escolaritzada l'any següent, segueixi les conseqüències d'una manca de referents institucionals.

b) Activitats de caire esportiu

- Població: "en risc" de diferents graus i característiques (no estudia ni treballa).
- Tres característiques:
 - Elements captadors de població pel seu alt grau d'"engarxe".
 - Activitats que possibiliten l'intervenció en la xarxa institucional del barri (entitats esportives, comissió de festes....)

c) Activitats de caire pre-laboral (concretades en un pre-taller).

- Població: "en risc" de diferents graus i característiques (no estudia ni treballa).
- Tres característiques:
 - Educació pel treball (preparació per l'accés al món laboral).
 - Treball conjunt educador-tècnic.

2) US DEL TEMPS

a) Horari:

- L'organització de l'horari de C.O. ve determinada per les diferents activitats que es realitzen.
- No hi ha un horari fix, a excepció de l'esapi referencial que ha ocupat un total de quatre hores diàries, cada matí.
- Cada activitat marca la seva durada (d'una a tres hores al dia) i la seva freqüència (d'una a quatre sessions per setmana).

.../...

- D'aquesta forma s'han cobert amb atenció directe: els matins amb atenció referencial coexistent amb d'altres activitats, i les tardes amb activitats.

b) Períodes

- Totes les activitats s'enmarquen en períodes acotats i revivibles en espais de temps relativament curts (d'un a tres mesos). Això permet una reprogramació o supressió de les activitats que s'avaluen negativament i un allargament de les que han funcionat bé.

c) Constatacions

- Cada educador utilitza el seu temps d'intervenció directe de forma diferent, organitzant-lo a partir de les activitats de l'espai que sigui responsable dels seguiments educatius/que hagi de realitzar (convocatòries a nois, grups, pares,...).
- Aquest funcionament dóna molta flexibilitat, operativitat i rendibilitat als membres de l'equip, calculant-se el total d'intervenció directe setmanal en un mínim de 30 - 35 hores.

3) US DE L'ESPAI

- A C.O. es donen tres espais diferenciats (planta, altell i sótan) el que permet de simultanejar activitats.
- Cal assenyalar que algunes activitats de C.O. no es renyeixen en el marc físic del local sinó que s'extenen a l'exterior: camp d'esports, pati de les escoles, diferents indrets del barri.....

4) FORMES D'INTERVENCIÓ

Distingim en C.O.

- Els nois que fan un ús referencial de C.O., és a dir que acudeixen puntualment sense estar vinculats a cap activitat.
- I els nois que estant-hi vinculats, acudeixen habitualment.

En tots dos casos s'estipula a partir d'una avaluació inicial un seguiment educatiu d'aquests nois per part dels educadors que ve determinat pel caràcter de la intervenció que classifiquen en:

- no sistemàtica;
- sistemàtica no intensiva;
- sistemàtica intensiva.

Quan un noi expressa la voluntat de vincular-se a alguna activitat, immediatament s'inicia un procés de filtratge per part dels educadors que comporta un període d'observació per tal de poder fer una avaluació inicial i dar a terme un determinat tipu d'intervenció.

El filtratge, de cara al noi es tradueix en successius períodes de prova que ell accepta i en compromisos que va assolint gradualment.

Cada període culmina en una revisió conjunta educador d'aquest procés.

No totes les activitats exigeixen els mateixos graus de compromís per part dels nois:

- Mentre que en algunes els compromisos adquirits són merament verbals, en d'altres contemplen la realització de contractes simbòlics revisables més a menys rígids segons els objectius a l'activitat.

D) COORDINACIÓ

- L'equip de C.O. está format per una Treballadora Social del districte, l'Educador de Carrer i els tres Educadors de Centre; aquests constitueixen l'equip d'intervenció directa.
- L'equip ampli de C.O. es coordina setmanalment amb el Cap de Negociat d'Infància i Adolescència que assumeix les funcions de direcció del Servei.
- Es mantenen a més nivells de coordinació amb les següents entitats municipals del districte:
 - . Salut Mental Infantil
 - . Servei de Planning
 - . Salut Escolar
 - . Estimulació Precoç(amb d'altres professionals d'Equip d'Atenció Primària de la Zona (dte. Vè).
 - . Educador de Carrer dte. Vè
- S'estableixen col·laboracions i contactes amb:
 - . La resta de Treballadores Socials del Municipi
 - . El Delegat d'Assistència al Menor

E) PROCES I PERSPECTIVES DE FUTUR.

- El neixament de C.O. fa ara dos anys va respondre a una necessitat detectada per l'Equip d'Atenció Primària del Districte. El disseny pedagògic va ésser fet des d'aquest Equip, i en especial per l'educadora de carrer con a professional responsable específic d'aquesta parcel.la.
 - Tot servei que comença requereix d'un temps de consolidació, i aquest procés és tant més important si les línies d'actuació es van definint amb la pràctica diària. En el cas de C.O. Diògenes hi ha hagut un procés dialèctic entre els tècnics d'acció directa i la població adolescent a la que va dirigit. Aquesta població ha "modulat" el Centre. S'ha produït aquest diàleg necessari per evitar el fracàs de una institució oberta com vol ser el Centre. Aquest intercanvi que des del principi s'ha establert amb els nois i no amb adults (pares, mestres) ha contribuït de forma decisiva en la configuració actual, evitant una dinàmica de complicitat educadors-pares i educadors-mestres. Així, la difusió del C.O. ha sigut de jove a jove, no estiguent mediatitzada per l'adult.
 - Tot experimentant formes de treballar amb els subjectes, s'han vist necessàries modificacions successives en l'intervenció educativa i els criteris de població, que han suposat un període de replegament del Centre en si mateix. Aquesta epoca ha permès aprofundir en maneres d'acometre situacions, determinar els objectius de les activitats i el seu disseny. També ens ha permès copçar límits de la institució i de l'actuació dels professionals.
 - Veiem important aprofundir quan a la nostra coordinació amb l'Equip de primària del districte, a partir de la intervenció conjunta en programes d'infància i adolescència, que ens permetra un major grau de diferenciació dels diferents rols professionals.
- Per un altra banda, considerem que després d'aquest període, s'ha assolit un bon grau de definició quan a línies bàsiques d'actuació. Malgrat tot, creiem que aquest no es un disseny acabat.

JORNADES SOBRE ELS CENTRES DIÜRNS
DE SERVEIS SOCIALS
PER A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA

Dies 25, 26 i 27 de setembre de 1985

EL CENTRE OBERT DE SANT COSME
D'EL PRAT DE LLOBREGAT

- . Javier Gimenez i Terrer
- . Dunia Olmedo i Pérez

Diputació
de Barcelona

SERVEI DE SERVEIS SOCIALS
PROMOCIÓ I SUPORT TÈCNIC

AJUNTAMENT
DEL PRAT DE LLOBREGAT

CENTRE OBERT

SANT COSME

AJUNTAMENT
DEL PRAT DE LLOBREGAT

I N D E X

	Pàg.
I.- Causes de l'aparició de la problemàtica i necessitat del servei	1 a 4
II.- Objectius	5
III.- Realitats dels nois i noies que acull el Centre Obert	6
IV .- Organització del Centre	6
V.- Activitats	7 a 9
VI.- Dificultats sorgides, acceptació de l'entorn i participació social.	9 a 10
VII.- Valoració crítica i línees de futur	10 a 11

AJUNTAMENT
DEL PRAT DE LLOBREGAT

I.- CAUSES DE L'ABARICIO DE LA PROBLEMATICA I NECESSITAT DEL SERVEI

En la marginació com a procés característic a cada estament social (barris, classes socials.,.,) influeixen principalment factors socio-econòmics, al mateix temps que interactuen factors — psicològics, produint un efecte d'aïllament en la persona o grup respecte als valors de la societat a la que pertanyen.

Aspectes Socio-Econòmics:

Causas remotes d'ordre socio-polític:

la injusta (desigual) distribució de la renda nacional, la injusta distribució de la cultura, i l'educació..

Aquests factors més generals segreguen com a productes més específics i concrets unes causes properes :

- L'emigració, que produeix la inadaptació al nou medi
- Les aglomeracions urbanístiques: ciutats dormitori, barris sense serveis comunitaris, inadecuació de la vivenda,...
- Inadecuació laboral: situacions d'atur, inestabilitat i — condicions d'abús.
- Incultura, referent a la manca d'instrucció escolar, de coneixements, de la curiositat, inhibicions, inseguretat i sentiment d'inferioritat davant d'organismes i institucions,...
- Problemes escolars: manca d'escolaritat, o escolaritat massificada, agreujant la problemàtica escolar, familiar i personal de l'infant.

En general, s'acumulen una sèrie de factors socials que determinen que aquests grups marginats accentuin la seva marginació.

Aspectes Psicològics:

Tots aquests factors esmentats anteriorment influeixen directament en els individus joves repercutin genèricament en el procés psicològic.

**AJUNTAMENT
DEL PRAT DE LLOBREGAT**

Com a punt més immediat en l'origen de la inadaptació està la problemàtica familiar, ja que la família es fa transmissora de totes les contradiccions socials, que tendeix a desenvolupar en els fills unes relacions determinades que poden agrupar el voltant de dos eixos:

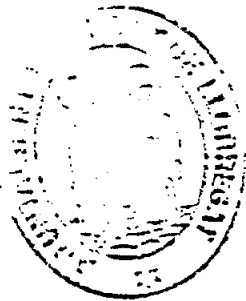
- 1.- marques d'afectivitat , que signifiquen una amputació en el desenvolupament de la personalitat del nen (abandonament dels fills, famílies separades, substitutius parentals..)
- 2.- errors educatius
 - .. severitat, intolerància (mals tractes, amenaces)
 - .. hipertolerància, hipersensibilitat (disminució de la capacitat de maniobra del nen).
 - .. actituds incongruents entre severitat i tolerància, provocant una desorientació i absència de punts de referència, fent molt difícil el procés de identificació.

A partir de les coordinacions dels diferents equips del Departament de Serveis Socials del municipi, a on cada equip exposa les necessitats i inquietuts que afecten aquesta població, es conclueix que **ES NECESSARI LA CREACIO D'UN PLAN DE TREBALL GLOBAL SOBRE INFANCIA I ADOLESCENCIA.**

Les dades que permeten arribar a aquestes conclusions són les següents:

Escolarització: Utilitzant com a punt de referència l'any - 1.982, foren detectats 52 nens sense escolaritzar al barri de Sant Cosme. L'índex d'asentisme és força elevat. Hi ha 191 nens que assisteixen a aules especials, dels quals, 163 corresponen al barri de Sant Cosme. La problemàtica que presenten aquests nens és la següent:

- retard escolar
- " global en el seu desenvolupament
- trastorns específics.
- trastorns de conducta

AJUNTAMENT
DEL PRAT DE LLOBREGAT

Hi han una sèrie de factors que incideixen negativament en l'escolarització i desenvolupament del nen:

- ambient familiar desfavorable (carencia afectiva)
- nivell socio-econòmic i cultural baix, que comporta una manca d'estimulació general i motivació vers l'estudi.
- absentisme
- desescolarització.

Salut : (Seguint utilitzant l'any 82 com punt de referència)

Al barri de Sant Cosme van ser detectats dins la població infantil 37 casos sospitosos de tuberculosi.

Juntament amb d'altres anomalies provinents de condicionaments socio-econòmics:

- ... desnutrició
- ... càries
- ... malformacions

Referent a la patologia familiar, destacar els estats depressius en la dona i els estats alcohòlics en l'home, els quals incideixen a la vegada en els trastorns de personalitat trobats en el nen.

Problemàtica detectada:

Problemàtica d'infància i adolescència en conflicte social
... a nivell d'escola : Es notable l'agresivitat que manifesten els alumnes, que dona lloc a baralles entre ells i a l'agresivitat verbal, que són paraules i actituds que han après de l'entorn (parens, companys, ...)

La conflictivitat no s'evidencia fàcilment dins de l'escola, a on d'una manera o altre existeix un control més estricte i sever. Es fa més evident fora de l'escola.

Hi han determinades escoles amb índex més elevats de conflictivitat, per diferents causes que surten d'aquesta ponència.

AJUNTAMENT
DEL PRAT DE LLOBREGAT

... a nivell de barri :

Es el carrer el medi prioritari de la socialització de molts nens, això dona joc a una sèrie de conductes socials desde edats força joves. Son aquests els que dins del barri desenvolupen diferents tipus d'activitats:

- robatoris a botigues, escoles i escolars
- " de bicicletes.
- inhalació de cola
- reventons de rodes, vidres,.....

Entre els nois més grans, els delictes més habituals tendeixen a satisfer les necessitats de realització personal, d'acceptació per part de la societat, el barri, entran en la societat de consum per mitjans no legals. Generalment aquests delictes acostumen a ser realitzats fora del barri.

A nivell de drogodependències es donen situacions de consum en un alt risc, tant per l'edat com per l'asiduitat.

Internament Infantil : L'internament infantil pot ser degut a:

- Requeriment per part dels pares o la família.

Els motius adults son:

- ... Manca d'atenció als nens a partir de la sortida del col·legi fins l'arribada dels pares a la casa.
- ... Manca de recursos econòmics
- ... Petits problemes de conducta
- ... Desestructuració de la família en tots els casos.

- Abandonament dels nens per part de la família

Aquest abandonament es considera en base a:

- ... Abandonament de la llar per part d'algun dels progenitors, amb lo qual, l'altre té dificultat per cuidar-se dels infants, i aquests restan sols moltes hores
- ... Mals tractes i desatenció.

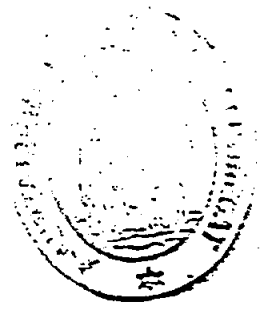
AJUNTAMENT
DEL PRAT DE LLOBREGAT

II.- OBJECTIUS

El treball del Centre Obert va dirigit vers a la sociabilització del nen. Entenem que el procés de sociabilització del nen passa per l'escola, família, barri. L'educador treballa globalment la personalitat del nen en aquest procés, tenint com a primera eina de treball l'activitat i dins de l'entorn immediat i quotidià del nen.

A partir d'aquesta conceptualització de la tasca-educativa es marquen aquests objectius:

- ... Donar suport al procés de maduració del nen/jove, encaminant el procés cap l'autonomia personal.
- ... Dirigir el grup vers la sociabilització i integració a la comunitat.
- ... Proporcionar els mitjans necessaris pel seu desenvolupament social evolutiu.
- ... Intervenir en la família a través del nen.
- ... Donar un marc de referència en el comportament del nen.
- ... Possibilitar una inserció crítica en la societat.
- ... Adquisició d'hàbits: horari, ordre, estudi, neteja...
- ... Potenciar la consciència solidària respecte a "l'altre", i al barri.
- ... Potenciar els mitjans de sensibilització per assabentar al barri de la problemàtica infància/adolescència, conjuntament amb la tasca dels altres equips.
- ... Proporcionar elements de judici i alternatives de relació educativa amb els nens/joves, amb els recursos comunitaris del barri: escoles, casals, centres culturals, esplais, associació de veïns, entitats esportives, etc..

AJUNTAMENT
DEL PRAT DE LLOBREGAT

III.- REALITATS DELS NOIS I NOIES QUE ACULL EL CENTRE OBERT

Nens en situació familiar deteriorada. Són nens escolaritzats, però que la família no assumeix el seu paper de nucli i element d'estructuració del nen.

Nens en situació pont entre la residència infantil i la família. En aquesta situació l'objectiu és evitar l'internament del nen, treballant conjuntament la família i el nen des de el Centre Obert. Això permet veure si el procés familiar evoluciona favorablement.

Nens que manifesten diferents graus d'absentisme a l'escola.

Joves a partir de 14 anys amb conductes de conflicte social.

IV.- ORGANITZACIO DEL CENTRE

Professionals:

2 educadors

2 mestres de taller: un de fusteria i l'altre de mecànica.

1 assistent social a mitja jornada.

Coordinacions:

.... A nivell de Centre Obert --

L'equip de professionals del Centre Obert, es reuneix un cop a la setmana (divendres de 12 a 14 horas), juntament amb el coordinador d'infància i adolescència del departament.

.... A nivell de barri

Existeix una coordinació més puntual amb tots els equips que hi treballen al barri.

.... A nivell de departament de Serveis Socials.

AJUNTAMENT
DEL PRAT DE LLOBREGAT

Horaris:

El Centre Obert realitza un horari paral·lel a l'escolar: de les 9 del matí, fins les 14 horas; i per les tardes, es perllonga a la sortida dels nens de l'escola. (de les 16 fins les 19 hores).

Aquest horari respon a les necessitats d'atendre nois que es troben fora del procés escolar (matins), i nens amb els que es treballa a partir de la seva sortida de l'escola (de 17 h. a 19 h.)/

Locals:

El Centre Obert es troba situat en uns locals de planta - baixa que havien estat locals comercials i que han sigut remode-
lats per atendre la seva nova funció.

A grans trets, la composició d'espais es la següent:

- espai activitats plàstiques
- espai activitats psicomotrius, jocs de moviments
- espai "biblioteca", jocs de taula, lecto-escriptura.
- espai activitats de tallers (bisuteria,...)
- taller de fusteria.
- taller mecànica d'automòbils
- espai activitats de cuina
- lavabos i dutxes.
- despatx.

V.- ACTIVITATS

5.1.- Creatives i d'expressió:

Plàstica.-

- ... coneixement de diferents tècniques
- ... manipulació
- ... espontaneïtat

AJUNTAMENT
DEL PRAT DE LLOBREGAT

- ... projecció del pròpi cos i de la personalitat
- ... expressió del seu coneixement
- ... maduració intel·lectual
- ... treballar els elements com el color, la forma, l'espai, el temps.

Area dinàmica.-

Psicomotricitat i expressió corporal:

- ... sensibilització
- ... educació del moviment
- ... dramatització
- ... treball grupal
- ... gimnàs
- ... esport
- ... jocs
- ... etc....

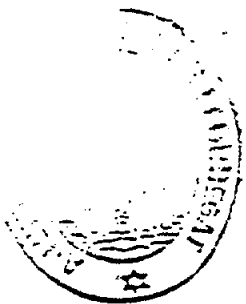
5.2.- Tècniques de tallers (tallers específics)

Aprendre d'una forma continuada qualsevol tipus de taller:

- ... impressió
- ... estampació
- ... etc...

5.3.- Tècniques socio-educatives

- ... reforç i aprenentatge escolar
- ... treball grupal:
 - organització i creació d'activitats
 - elaboració de normes pel grup.
 - assemblea
- ... sortides
 - excursions

AJUNTAMENT
DEL PRAT DE LLOBREGAT

... activitats amb l'exterior

- sortides culturals (cinema, teatre)
- relació amb el barri
- altres.

5.4.- Tallers (de mecànica, de fusteria)

Motivar als joves a través del treball, donant-els-hi l'orientació i satisfacció pel treball.

Cercar-els-hi hàbits de normativa, ordre de treball i responsabilitat. Donant un altre alternativa referent als mitjants de guanyar-se la vida.

Un cop aconseguits els objectius esmentats, motivar-los per buscar sortides, per realitzar treballs remunerats, o bé aprendre un ofici:

5.5.- Barri

Potenciar, desenvolupar i portar a fi tantes iniciatives, gestions i dinàmiques que sorgeixin d'una coordinació amb les entitats del barri : cercaviles, cabalgat de reis, carnestoltes, dia de l'escolar, etc...

Obert a iniciatives de joves del barri, intentant a més a més que puguin repercutir en els nens del Centre Obert (break-dance, etc)

VI.- DIFICULTATS SORGIDES, ACCEPTACIO DE L'ENTORN I PARTICIPACIÓ SOCIAL

Amb la posta en funcionament del nou servei, es va produir la necessitat de satisfer la curiositat i definir una relació - adient per a la bona marxa del Centre.

Per guanyar la confiança per part nostra com educadors i tenint en compte la necessària acceptació del Centre Obert com a —

AJUNTAMENT
DEL PRAT DE LLOBREGAT

nou servei, es va fer partíceps en els nens/joves en la realització de diferents activitats, durant els primers dies.

A partir d'aquesta etapa de relació i consolidant aquestes primeres necessitats es va anar regulant l'entrada dels nenes/joves no vinculats directament al Centre Obert.

També dins de la pròpia dinàmica, i donada la diferent procedència dels nens/joves que assisteixen al Centre (desinternats, Tribunal Tutelar de Menors,...) i atenent a les diferents característiques de cada nen/jove: edat, personalitat, necessitats, interessos, ... es va marcar un objectiu prioritari que era el potenciament de la relació grupal que ens permetés crear una bona dinàmica de treball, degut a les característiques esmentades anteriorment..

Dins d'aquest període inicial com nou servei al barri i amb la necessitat de potenciar la seva integració i amb l'objectiu de treball comunitari, es participa en la realització d'activitats coordinades pels diferents equips i entitats del barri com: realització de la carrosa per la cavalcada de reis, carnestoltes i altres festes que van significar un asentament del Centre Obert al barri.

VII.- VALORACIO CRITICA I LINEES DE FUTUR

A partir d'aquesta exposició a grans trets, i la curta experiència duta a terme (curs 84-85), exposem una sèrie de punts, sorgits a partir de l'experiència de treball i que ens duran a posteriors reflexions:

... Treball amb nenes derivats de forma individual per diferents equips o treball amb grups naturals. Ja que el primer aspecte implica la creació d'una cohesió de grup que no existeix.

... Disjuntiva entre el treball en grups concrets i definits en el Centre Obert o el treball sobre la demanda puntual dels mate-

AJUNTAMENT
DEL PRAT DE LLOBREGAT

xos nens/joves o forma mixta.

Donat el curt període de funcionament, no s'ha arribat a la necessitat de proposar grans modificacions en el Pla de treball però sí reflexions a tenir en compte pel futur.

.... /////

JORNADES SOBRE ELS CENTRES DIÜRNS
DE SERVEIS SOCIALS
PER A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA

Dies 25, 26 i 27 de setembre de 1985

EL CENTRE OBERT DINS EL CENTRE CIVIC
DE L'ESPIRALL DE VILAFRANCA DEL PENEDES

. Trini Barceló

Diputació
de Barcelona

SERVEI DE SERVEIS SOCIALS
PROMOCIÓ I SUPORT TÈCNIC

EL CENTRE OBERT DE L'ESPIRALL

El Centre Obert es va iniciar al juny de 1981, a partir de la contractació a 1/2 jornada de una educadora del temps lliure.

L'encàrrec era el d'atendre la problemàtica d'infància del barri, a partir d'activitats d'esplai.

Era bàsicament un encàrrec de Contenció sense que ningú s'assabés molt clarament què és el que calia contenir. En efecte, la problemàtica a tractar no estava avaluada. Es coneixia l'existència de pandilletes de nens que feien petits robatoris, un problema bastant fort d'absentisme escolar, problemes de cola..... però sense conèixer la dimensió d'aquestes situacions. D'entrada, els recursos varen ser els següents:

Infraestructura: 3 locals cedits per l'Ajuntament a l'AAVV, de 8x4 m.

Estructura: Educadora de temps lliure a 1/2 jornada.

Pressupost: al començar el curs no estava previst.

Malgrat l'insuficiència dels recursos, es va decidir començar, entrar en contacte amb la realitat que s'hauria de treballar, rebre les demandes i estudiar les intervencions posteriors.

I ELS INICIS

(1) tasca de captació dels nens

A partir d'un Centre d'Interès, la rebetlla de Sant Joan i un taller de Macramé.

La resposta va ser massiva: van participar uns 200 nens de 4 a 16 anys.

(2) tasca de captació de monitors.

A partir dels contactes establerts per l'educador de carrer que havia iniciat la seva feina pocs mesos abans, un grup de joves de 16 a 18 anys va començar. Per a ells, fer de monitor era una sortida, (la majoria no tenia feina) i la possibilitat de donar una altra imatge seva.

(3) objectius.

nens = sociabilitat

monitors = donar uns inicis de formació.

Aquesta responsabilitat en l'educadora.

La majoria dels monitors presentava una problemàtica semblant a la dels nens, (fort fracàs escolar, dificultat de socialització, famílies sovint d'estructures desestructurades i amb grans problemes econòmics....)

Per tant l'educadora tenia un grup de joves "amb problemes" que "l'ajudaven". En moltes ocasions la contenció i el treball amb els monitors absorbia gran part del temps i dificultava el treball amb els nens, no podent així plantejar objectius massa concrets.

PER QUI DONCS AQUESTS MONITORS ?

El fet que la plantilla de monitors del recent iniciat Centre Obert fos formada per joves del barri, malgrat les seves dificultats, responia a diversos motius:

- 1)- contenir la problemàtica dels joves = el fet de ser monitor es convertia en un recurs (que podia aportar "elements estructurals", suport d'alfabetització, un cert "reconeixement social" la possibilitat de ser vistos altrament que com a "gamberros", i diners a la butxaca).
- 2)- Al ser del mateix barri, i treballar en molts casos amb els propis germans petits, còsinses va convertir en una forta motivació.
- 3)- Donat que no hi havia pressupost no es podia contractar a ningú.

II SEGON PERIODE - 1982-83.

Es a partir del moment que els monitors comencen a tenir una certa formació, quan es pot iniciar un treball planificat amb els nens- (cal dir que es va iniciar la política d'enviar els monitors a diversos cursos).

Durant aquest període el Centre Obert disposava dels mateixos locals (una mica acondicionats). Ja comptava amb un pressupost iniciat.

Els 14 monitors durant aquest període va anar passant de cobrar 500.-- Pts a la setmana a 2.500.--Pts.

Els nens estaven repartits per grups d'edats i es comencen a introduir mecanismes sistematitzats de tasca, fitxes, grups estables.....

Peró, donat que el C. O. era l'únic servei de funcionament diari a Vilafranca, es va convertir ràpidament en una mena de pou on anava a parar tota la problemàtica.

Qualsevol nen, de la vila o de fora que necessites algun tipus de seguiment es derivava al C. O. sense que es marqués cap limitació ni pel nombre de nens atesos ni pel tipus de problemàtica.

Aixó va provocar:

- la impossibilitat de treballar realment amb una perspectiva d'integració.
- en molts moments, el desbordament dels monitors que no tenien encara prou recursos de formació per atendre els problemes.
- que l'imatge i la realitat del C.O. era cada vegada més la d'un servei "terminal" per als nens rebutjats i donats per impossibles des d'altres institucions (escoles, esplais).

III TERCER PERIODE 1984-85

Durant tot aquest temps tot el departament de treball social ha anat creixent i s'ha anat organitzant.

- El pressupost de Serveis Socials ha anat augmentant.
- La situació laboral del personal s'ha anat clarificant.
- S'ha contractat a més personal.

Aixó ha permès entre altres coses:

- *Elaborar com a equip de treball dels diferents serveis, organitzant-los en una estructura global més coherent.
- *Obrir espais de formació interna tant pels professionals com pels monitors.....
- *Clarificar funcions, objectius.....
- *El C.O. té un pressupost propi.

UN NOU PLANTEJAMENT

Es veu necessari trencar la dinàmica de guetho que s'havia produït, intentant establir uns mecanismes que inverteixin la situació.

Aixó significa iniciar un moviment d'obertura del C.O. a diferents nivells:

- Establir connexions amb altres serveis de la Vila (esplais, Casal d'Estiu....)
- Delimitar el tipus de problemàtica atesa i sobretot clarificar l'abordatge d'aquesta problemàtica. El C.O. passa de ser un recurs "terminal" a ser un servei integrat en una xarxa de treball comunitari.
- Iniciar el retorn d'alguns nens als seus barris d'origen, potenciant els serveis allà existents.
- Situat el C.O. com a un dels serveis del Centre Cívic i no l'únic com a semblat durant temps, i articular-lo amb les altres seccions (joves, avis, pre-taller)....

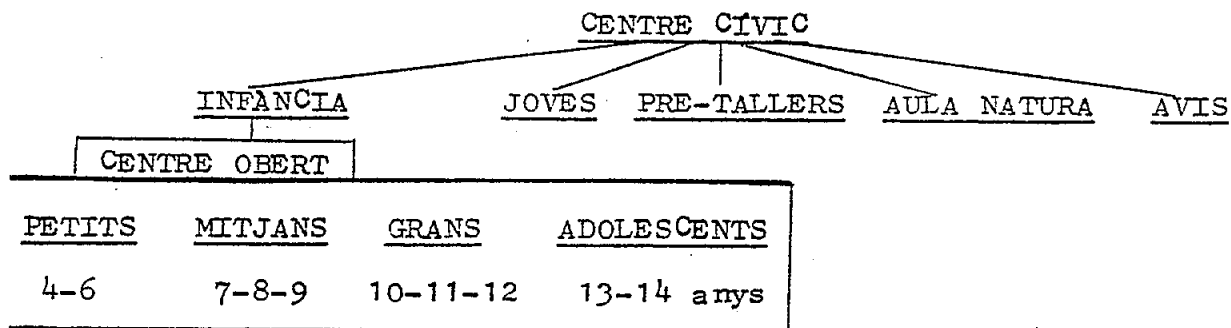
CONCLUSIONS

- El Centre Obert no pot ser en cap cas un servei "Terminal" sino que per poder tenir efectes educatius "normalitzadors" ha d'estar articulat amb una xarxa de treball comunitari.

DEFINICIO DEL CENTRE OBERT

Es pot definir com un servei obert per a nens en situació de risc, més o menys greu de marginació. Es una plataforma que acull els nens i els permet conèixer altres realitats obrint camins per l'integració en una xarxa de circulació social més ampla a nivell de tota la Vila.

SITUACIÓ ACTUAL DEL CENTRE CÍVIC

Funcionament diari de dilluns a divendres.

Nombre de nens/es. que existeixen al Centre Obert 131 repartits en 4 Grups fixes.

Característiques: tenim uns 45 nens/nes. que presenten una problemàtica psicosocial, econòmica i familiar més forta que la resta de nens, tot i que la majoria procedeixen de famílies econòmicament febles i presenten una mancança o altre.

Horari de funcionament: de 5 a 8 del vespre els mesos que dura el curs escolar, el mes de juliol s'amplia l'horari pels matins de 10 a 1 i les tardes de 4 a 7, entrant el Centre Obert a formar part dels Casals d'Estiu que organitza l'Ajuntament. Aquest és un període de temps molt normalitzador per el Centre ja que venen nens de tota la Vila.

Activitats: Les activitats i Tallers es reparteixen el temps de la següent manera:

de 5 a 6'30, berenar, jocs, deures (reforç escolar).

de 6'30 a 7'30 tallers (ceràmica música, teatre, titelles, mimbres,)

de 7'30 a 8 , recollida del taller. Assemblea, cançons de comiat

Actualment tots els monitors del Centre Obert (10) tenen contractes en Formació o en Pràctiques segons la seva situació i tots tenen un pla de formació individualitzat.

El Centre Obert està coordinat amb el servei "d'educació comunitària" de l'Ajuntament i els Educadors Especialitzats adscrits a aquest servei fou un seguiment individualitzat d'alguns dels nens del Centre Obert (cassos assistits per conveni amb la diputació). Per aixó els Educadors Especialitzats tenen regularment contacte amb els monitors.

PRESSUPOST

	1.982	1.983	1984	1.985
1.981				
no hi ha partida				
	personal 900.000 funcionament 800.000 <hr/> 1.700.000	pers. 900.000 funcio.1.500.000 <hr/> 2.400.000	pers. 1.500.000 funcio.2.500.000 <hr/> 4.000.000	pers. 6.300.000 funcio.1.500.000 inversió 1.000.000 <hr/> 8.800.000

JORNADES SOBRE ELS CENTRES DIÜRNS
DE SERVEIS SOCIALS
PER A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA

Dies 25, 26 i 27 de setembre de 1985

EL CASAL INFANTIL
DE VILANOVA I LA GELTRU

- . Rocio Gutierrez Muela
- . Cristina Grisolia Pereira
- . Antoni Dalmau Llagostera

Diputació
de Barcelona

SERVEI DE SERVEIS SOCIALS
PROMOCIÓ I SUPORT TÈCNIC

AJUNTAMENT DE VILANOVA I LA GELTRÚ
DEPARTAMENT DE SERVEIS SOCIALS

COMUNICACIÓ SOBRE "EL CASAL INFANTIL"
DE VILANOVA I LA GELTRÚ

ELABORAT PER A LES JORNADES "SOBRE EXPERIÈNCIES
DE CENTRES DIURNS"

- . Rocío Gutierrez Muela (educ.)
- . Cristina Grisolia Pereira (educ.)
- . Antoni Dalmau Llagostera (as.soc.)

SETEMBRE 1985

I N D E X - E S Q U E M A

p.1 - En resposta a quines necessitats concretes es situa la nostra experiència en el municipi.

Breu realitat de Vilanova i la Geltrú.

p.2 - Inicis del Casal Infantil (o Centre Obert).

p.3 - Organització del Centre i coordinacions.

p.4 - Realitats dels nois i noies que acull.

p.6 - Realitats de les famílies de procedència dels fills.

p.7 - Objectius marcats.

p.8 - Objectius marcats amb les famílies.

p.10- Activitats.

p.13- Tipus de treball realitzat amb les famílies.

p.15- Dificultats sorgides, acceptació de l'entorn i participació social.

p.16- Valoració crítica i línies de futur.

EN RESPOSTA A QUINES NECESSITATS CONCRETES SE SITUA LA
VOSTRA EXPERIÈNCIA EN EL MUNICIPI ?

Realitat de Vilanova: (breu situació)

Vilanova i la Geltrú és una ciutat de 44.000 habitants situada al sud de Barcelona, en la costa. Durant molts anys ha estat considerada una ciutat principalment industrial, no obstant, des dels anys setanta fins l'actualitat s'ha donat un important increment del sector terciari i a la vegada també un important creixement de l'atur.

Durant els anys seixanta i part dels setanta hi hagué un important increment de població degut a la immigració de famílies del sud de la península (de Murcia i Andalusia principalment). Aquesta immigració féu créixer considerablement els barris del Tacó-Armanyà i de St.Joan.

Centrant-nos més en la gent jove, a l'hora de parlar del temps de lleure hem de parlar de:

L'esport: existeix una bona tradició esportiva local, ja sigui en la pràctica del futbol, hoquei sobre patins, bàsquet, handbol, futbol-sala..., la natació, esports nàutics i pesca de canya..., atletisme, ciclisme...

L'art: existeix molta afició a l'art, que es vehiculitza principalment per mitjà de l'escola municipal d'arts i oficis. També existeixen algunes escoles privades de ballet i altres.

Música: l'escola municipal de música té un important moviment d'alumnes.

Festes populars: existeix de sempre molta afició als entremesos populars. Des de ja fa alguns anys existeix la comissió de balla i festes populars que procura la seva promoció. (p. ex. ball de diables, gegants, cabecuts, dues colles castelles, ball de bastons, colla de falcons...).

Inicis del Casal Infantil (o Centre Obert)

Fou en l'any 1983 quan s'inicià l'experiència del Casal Infantil. Fou degut principalment a tres motius:

- .- El primer es tractava de buscar un tipus d'equipament que insert en el propi municipi pugués donar suport a determinats nens i nenes del mateix que estaven interns en institucions depenents de Diputació i Generalitat i situades en altres indrets de Catalunya.
- .- El segon motiu consistia en procurar un recurs que amb caire preventiu evités l'internament de nens de nuclis familiars conflictius o deteriorats.
- .- El tercer motiu pretenia disposar d'un recurs que permetés donar un suport psico-físic a nens en situació de risc socio-familiar.

Des del començament es pensà en el doble treball a realitzar amb els fills i amb els pares a la vegada.

Ha funcionat ja els cursos 83-84, 84-85 i ara hem iniciat el 85-86. Els dos primers anys foren bastant accidentats en quan a canvis de personal però molt enriquidors en quan a l'experiència en sí.

ORGANITZACIO DEL CENTRE I COORDINACIONS:

El Casal Infantil compta amb un equip format per dues educadores i un assistent social. Aquest equip està en relació directa amb els nens i les famílies, i manté quotidianament un diàleg intern a fi de comentar o avaluar el funcionament diari del Casal i situacions específiques d alguna família o d'algun nen. L'equip del Casal també manté reunions periòdiques amb tot l'equip del departament de Serveis Socials. Aquestes reunions permeten el trasvassament d'informació, però també tenen un caràcter formatiu, perquè dediquem un espai de temps a l'exposició i reflexió de temes puntuals, que donen a la professió un caràcter dinàmic, ja que ens interessa aprofundir en la nostra relació laboral i enriquir a través de l'intercanvi els nostres rols professionals, dins el marc del treball en equip.

Les educadores treballen amb els nens de dilluns a divendres, de cinc a vuit del vespre; però hi han cinc hores setmanals dedicades a planificació, avaluació, entrevistes amb pares, mestres i monitors d'esplai. Cada dos mesos organitzem reunions de pares, i dos cops a l'any fem una reunió de mestres, fonamentalment amb el propòsit d'unir objectius. L'assistent social amb unes dotze hores setmanals és qui manté un contacte més estret amb les famílies. Hem valorat com a molt positiva la presència de l'assistent social en el Casal dintre de l'horari de treball amb els nens, és a dir, una participació més directa en la programació específica amb els nens.

Comptem amb l'orientació dels professionals del Departament de Serveis Socials, així com la possibilitat d'utilitzar dependències municipals necessàries per portar a terme activitats: el pavelló d'esports, la piscina municipal, l'escola d'Arts i Oficis.

REALITATS DELS NOIS I NOIES QUE ACULL:

Si bé al Casal hi assisteixen nens de diferents barris, hi hà un grup considerable que pertany al barri on està ubicat el Casal. En aquesta zona també hi ha una escola pública.

L'escola i el barri fa que els nens ja es coneixin, moltes vegades, abans d'anar al Casal. Aquest factor, que en principi un pot pensar que és fonamentalment avantatjós per a iniciar un procés d'adaptació en el treball específic dintre del Casal, és però un element més, molt delicat, a treballar. Es a dir, els nens arriben al Casal amb una relació prèvia, fins i tot hi ha un coneixement previ entre alguns altres membres de la família. Aquesta relació, que acostuma a ser la que s'es

D'altra banda sabem que treballem amb nens amb un nivell d'"abandonament" familiar alt, que tenen mancances en els aspectes tant materials com afectius, i que tracten de cobrir d'acord amb les seves possibilitats, i aquestes possibilitats son limitades. Aixó significa que el grup que configuren o els vincles que creen solen tenir com a finalitat el satisfer aquestes mancances. Però és difícil que es perfili un objectiu exterior al grup; en el millor dels cassos són objectius molt puntuals que es mantenen per un breu període (aixó és el que ens fa dir que treballem amb nens dispersos o amb poca capacitat de concentració o de constància). Reunir-se i crear una dinàmica que els permeti expressar-se és, diguem-ne, suficient per a ells. Per aixó és important de tenir en compte que quan assisteixen al Casal, ho fan amb una idea de la funció que esperen d'un grup: fonamentalment ha de respondre a les seves necessitats internes.

Evidentment, la proposta no és la de trencar la dinàmica o la relació de camaraderia o rivalitat que existeixi, però sí que cal tenir-la en compte per a no oblidar ni descuidar el pas de l'adaptació, ja que aquest no reposa en el previ coneixement entre els nens. En aquest primer moment és quan cal introduir la figura de l'adult, ja que és mitjançant la relació amb l'educador de la manera com es pot incidir en una adaptació a noves formes de comunicació, amb dinàmiques que permetin una evolució individual, una organització grupal i una aparició d'objectius comuns.

Hem observat, a més de la dispersió, que generalment són nens que han d'estar "hipermotivats", com si les propostes d'activitats no els acabessin de satisfer, que fàcilment destrueixen el que han fet, tant si ho han fet ells mateixos, un altre company, o el grup en conjunt. Això ens fa pensar que la manca és profunda i que la demanda que ells fan a la nostra feina, i fins i tot a la nostra persona individual, també sembla no tenir fi.

Entendre perquè s'agrupen, en quines condicions, amb quins objectius ho fan (no sempre som els educadors els propietaris dels objectius), pot ser un bon punt de partida.

REALITATS DE LES FAMÍLIES DE PROCEDÈNCIA DELS FILLS:

Pel que fa a les famílies, podríem considerar que totes pateixen algun tipus de crisi (més o menys crònica) de relació de parella, que queda reflectida en la relació pares-fills, nens-escola i nens-barri.

En la majoria dels casos aquesta crisi va acompanyada d'al tres problemàtiques específiques. Les més freqüents són:

- problemes psíquics relacionals
- problemes econòmics i derivats de l'atur
- separació conjugal
- problemes culturals
- utilització dels fills
- alcoholisme
- prostitució (més o menys encoberta)
- abandonament de les responsabilitats paternes
- problemes de comunicació
- sobrecàrrega de treball
- etc.

Les famílies que porten els nens al Casal, a l'hora de definir què és el Casal, projecten llur problemàtica. Per les d'una problemàtica més econòmica, és un lloc on es dona berenar al nen; per a les de problemes afectius amb el nen, és un lloc on es fa repàs; per als qui més abandonen les responsabilitats paternes, és un lloc on juguen i estan distrets, un espai.

Aquestes definicions són un reflex de la relació que volen establir entre la família i els serveis socials. La demanda inicial que fan a Serveis Socials és el reflex del comportament posterior de la família (pares i fills) en relació a les respostes que es puguin anar oferint des del departament a les problemàtiques plantejades.

La posició inicial de la família s'emmarca en una dificultat o crisi que és la que ha d'ésser afrontada des del Casal i des de Serveis Socials.

OBJECTIUS MARCATS:

Els objectius del Casal es treballen des de diferents òptiques, i això és degut a què tractem de projectar-los als diferents contextos on el nen desenvolupa la seva vida quotidiana: família, escola, carrer, i el propi Casal. El nostre nivell d'incidència està en funció d'una integració harmònica del nen al seu medi, i seria fals presentar el Casal com una alternativa a qualsevol d'aquests contextos. El Casal està pensat, des del punt específic del treball amb els nens, com una micro-societat en la qual es potencien els recursos individuals perquè el nen pugui modificar, enriquir, o reforçar hàbits, vincles afectius, comportaments socials, capacitats, que molt sovint es tán postergades o desviades. És a través del seu pas pel Casal, per aquesta micro-societat, que el nen, gràcies a una seriosa labor professional per part dels educadors, els quals l'ajuden en el seu procés donant-li un vot de confiança, pot anar modificant i elaborant alternatives en la seva relació amb el medi. En definitiva, és això al que fem referència quan parlem d'autonomia: l'aplicació d'aprenentatges grupals a situacions particulars, la capacitat d'aplicar l'experiència obtinguda en el procés portat a terme en el grup-Casal al medi individual. En aquesta línia, la funció preventiva, com a objectiu, no haurà de ser interpretada com l'oferta d'un període de temps en el qual s'allunya o es "treu" el nen del carrer, o del propi nucli familiar, ni com un doble control Casal-Escola. La funció preventiva es basa en el treball d'observació, de recollida, de sistematització i confrontació de dades; la qual cosa demana una metodologia adequada als objectius que es volen assolir.

És necessari crear una dinàmica que permeti el treball conjunt amb la família, l'apropiació i la utilització positiva del carrer per part del nen, la revalorització i estimulació respecte a la seva vida escolar, tant de cara als coneixements com de cara a la funció sociabilitzant que té l'escola, per ser

la institució que més clarament pot oferir la sensació de pertinència a un grup social. La comunicació amb els mestres és important, no solament perquè l'escolaritat del nen és un paràmetre de la seva evolució i ens pot ajudar en gran mesura a avaluar el nostre treball, sinó també perquè podem incidir, mitjançant l'aportació de dades, en la visió i en l'actitud del mestre respecte a aquests nens, els quals, en la majoria dels casos, presenten problemes d'aprenentatge i de conducta; d'aquesta manera es pot contribuir a que no se'ls margini o no se'ls pre-determini com a "nens fracàs". En molts moments podem ser també el nexa entre la família i l'escola, i treballar perquè existeixi una major motivació per part dels pares respecte a la vida escolar del fill. Hem observat que els pares tenen menys "temor" davant els educadors que davant dels mestres.

A partir del treball d'observació i de detectar els interessos i necessitats del nen, ens plantejem com a objectiu (treballant conjuntament amb la família), la derivació del nen a d'altres centres d'activitats on s'integri ja no per problemàtiques socials, sinó per interessos i possibilitats.

OBJECTIUS MARCATS AMB LES FAMILIES:

Conjuntament als objectius específics del treball amb els nens, existeixen objectius a aconseguir amb les famílies:

El treball amb el nucli familiar a partir de l'atenció diària dels fills ha de tendir a conèixer bé la dificultat o crisi que enmarca la posició de cadascún dels membres del nucli familiar. Aquest coneixement no ha de fer-se des d'un laboratori o des d'una posició de tècnic-posseïdor de la veritat-, sinó des d'un apropament vivencial al nucli familiar. Aquest apropament vivencial és lent, ja que cal anar guanyant terreny en el camp de la confiança mútua.

L'objectiu principal i que cal anar refent constantment és el d'analitzar conjuntament amb els interessats quines són les dificultats inherents a la crisi familiar. Aquest és un treball d'objectivització de la crisi que ha d'anar permetent a cada membre de la família ésser crític davant les relacions i les posicions de cadascú en el seu marc familiar.

Aquest augment del sentit de l'autocrítica és essencial per a generar una modificació de la seva actitud. Si la crisi i els problemes lligats a ella ja vénen de temps i d'anys, les posicions que ocupen cadascún dels membres i les relacions establertes entre ells podem suposar que seran cròniques i, per tant, molt difícils de modificar. Caldrà establir estratègies que pretenguin ajudar al màxim els fills de la família problemàtica, tot ajudant-los a tenir una capacitat de comprensió envers les problemàtiques dels seus pares (els més grans principalment) i redefinir la seva posició en relació a ells.

La programació de les activitats s'adequa a la programació dels objectius. L'activitat és un recurs que adquireix valor quan permet de complir, a través d'ella, un procés intern d'aprenentatge, d'evolució, de maduració. Podríem dir que l'activitat és un "pretext". Però això no vol dir que qualsevol proposta sigui vàlida o que pugui ser presentada al nen sense un acurat treball de motivació. Tampoc no es tracta d'estar "encertant" o innovant continuament per a descobrir què és el que pot atraure l'interès del nen. Això fa que de vegades els educadors vagin a l'encontre de propostes i arribem a caure en una espècie d'activisme que moltes vegades no compleix el cicle formatiu. També ens trobem amb una demanda, de part de les famílies i les institucions, d'activitats que satisfacin les seves pròpies expectatives, d'activitats, podríem dir-ne "pour la galerie".

Per experiència, hem vist que quan planegem el treball a realitzar durant l'any, un factor que hem de tenir en compte, i tan important com la motivació, és el temps de durada de l'activitat: És necessari de treballar amb els nens, l'organització temporal i el seguiment de tot el que es fa des del començament fins que s'acaba.

Metodològicament treballem per racons, cosa que ens permet una atenció més individualitzada. El pas als treballs i activitats en equip és lent, així com també ho és aconseguir una participació global espontània. Les edats dels nens, que oscil·len entre els set i els tretze anys, ens obliga a comptar amb una gamma d'activitats, ja que no podem recórrer a la mateixa proposta per a un nen de vuit anys que per a un de deu (ni tant sols per un de nou).

Enguany hem treballat diverses activitats sobre la base de compartir amb els nens -en la mesura en què ha estat possible- els perquè, els objectius últims que podíem assolir a través d'elles. Tenim present que la majoria dels nens viuen

situacions inestables o insegures, de canvis o interrupcions, d'estímuls o frustracions brusques; per això hem considerat que mitjançant propostes clares d'activitat, del compliment de les expectatives produïdes per aquestes propostes, juntament amb una actitud de confiança i d'estímul per portar a terme tot allò que ja està iniciat, podem contribuir, en part, a una estabilitat emocional i a una estructuració intel·lectual.

Particularment, amb el tipus de nens amb què treballem, veiem que una excursió, una sortida a Barcelona, per exemple, té una significació per a ells que normalment els sobrepassa, generant ansietats o emocions que, en molts casos, deriven en situacions de descontrol. També hem observat que certes activitats són viscudes pels nens com a premis o càstigs -sense que hi hagi hagut una instrumentació per part dels educadors-, que possiblement és degut a què ells tenen interioritzada aquesta dinàmica a partir del nucli familiar i, dissortadament, del nucli escolar.

Intentem treballar cada activitat de manera que en ella es compleixi el procés formatiu esmentat, que tingui una estructuració lògica intrínseca, i, a més, que hi hagi una integració harmònica entre totes les activitats planificades. Convertir l'hora de berenar en un taller de cuina és un propòsit que no hem aconseguit per una simple divisió de torns i de grups. El significat que té el berenar es vincula a la demanda assistencial que els pares fan al Casal i que es deixa entreveure en els nens. El taller de cuina anava des de l'adquisició d'hàbits de comportament a la taula fins a la introducció racional d'hàbits alimenticis. El moment del berenar ha estat treballat com un moment de sociabilització: en molts casos aquest temps ha estat utilitzat per a conversar sobre temes que haguessin estat tractats en "assemblea". El taller de cuina va servir també per a realitzar activitats de fusteria, de costura, de plàstica, de jardineria, a fi de convertir la cuina en un es-

pai més per a tots, amb elements senzills, agradables i accessibles materialment. A la cuina hem treballat, dia a dia, la significació del menjar, amb tot el que això té de demanda afectiva i ansietat emocional.

TIPUS DE TREBALL REALITZAT AMB LES FAMÍLIES:

Com a treballador social, a l'hora d'establir unes relacions amb les famílies del Casal, faria tres distincions quant al mètode a escollir: treball passiu, actiu directe i actiu indirecte.

El passiu suposa esperar que la família vingui a fer una demanda a Serveis Socials. Partint d'aquesta demanda es poden negociar actituds a prendre en les relacions familiars i buscar un cert nivell d'incidència.

Si es tracta d'una família que planteja molta demanda social, serà útil aquest mètode, en canvi, però, serà inútil aplicar-ho a una família que no planteja demanda.

L'actiu directe, suposa no esperar, sinó anar a insistir constantment a la família, bombardejar el nucli familiar per aconseguir determinats canvis. Potser en casos molt clars pot ésser útil aplicar aquest mètode, però generalment la insistència excessiva pot portar a reaccions de tencament i desconfiança, i pot portar a considerar al treballador social com un controlador que es fica on no s'ha de ficar.

L'actiu indirecte, suposa l'organització d'accions i activitats encaminades a aportar elements culturals que puguin fer reflexionar als pares sobre sí mateixos. Aquests elements culturals poden venir d'un tècnic que exposi sobre una matèria concreta o d'un grup de pares que comparteixin idees entorn a algun tema.

La realitat, però, ens ensenya que cal interrelacionar els tres mètodes si volem ésser eficaços.

El pas dels temps i l'evolutiva relació que es va establint entre el treballador i la família, va permetent l'ús del mètode més apropiat en cada moment.

De manera experimental i aplicant aquest darrer mètode hem començat a fer reunions grupals amb els pares i mares per separat. Per diverses raons hem optat per fer-les per separat:

- és diferent el rol del pare i de la mare dins la família.
- els horaris no coincideixen
- si venen tots dos, on deixen els fills?
- és més fàcil que s'obrin a opinar per separat
- hi ha algun pare o mare sol (separats o viudus)

L'experiència de moment encara és molt jove per a poder fer un balanç. No obstant, la prova de final del curs passat fou positiva, amb força participació de mares, principalment, i també d'alguns dels pares, en diverses reunions que férem.

Són moltes les dificultats a vèncer perquè siguin constants a assistir a les reunions. Ara bé, quan han assistit es denota un canvi positiu gran en l'ànim de les persones ja que troben un espai on parlar dels seus problemes dins un àmbit que no els és estrany. Els temes sorgits principalment en el grup de mares tracten de la relació entre els esposos, la manca de col.laboració dels dos en la llar..., en canvi, els sorgits en les reunions del grup de pares tenen més a veure amb com crear una bona relació entre els pares i els fills. S'entreveuen molts indicis de masclisme i, per tant, dels rols que com a pare i mare "han de tenir". L'afloració d'aquests problemes va permetent la contrastació d'idees entre ells, que sempre té més valor que el que pugui dir un professional de sarrelat dels seus problemes.

La tècnica grupal que hem usat principalment per a suscitar participació ha sigut la del "brusturming" (tormenta d'idees).

DIFICULTATS SORGIDES, ACCEPTACIÓ DE L'ENTORN I PARTICIPACIÓ SOCIAL:

Hem parlat del funcionament del Casal, i sobretot hem volgut esbossar alguns dels criteris que sostenen els nostres objectius. Evidentment, considerem que la programació i l'avaluació d'objectius i d'activitats són necessàries perquè les dificultats es puguin assimilar flexiblement a la nostra feina. Això vol dir que en l'espai que va de la programació a l'avaluació és on les dificultats es poden estructurar i superar són les dificultats les que impulsen recursos i reflexió. Les dificultats -bastant previsibles en la nostra feina - no han de ser alienes al nostre programa; de la mateixa manera, l'avaluació cal que estigui en relació a l'elecció metodològica utilitzada.

És en aquests termes -en què la metodologia juga un paper preponderant- que veiem la necessitat d'un nivell professional que vagi més enllà de la bona voluntat. Tots aquells qui trebalem socialment amb nens, o amb nuclis familiars, hem de tenir la possibilitat de fer-ho en unes condicions que ens permetin desenvolupar un discurs professional rigorós, basat en la formació teòrica i en una relació laboral autònoma que permeti a cadascú una aplicació i una experimentació profitosa de la praxi. Per tant, reivindicuem tots aquells elements -des de materials a formatius- que impideixin la improvisació i el voluntarisme buits de contingut i de recursos.

En el nostre treball, una de les dificultats més grans amb què ens hem trobat, ha estat, i continua sent, el tipus de demanda que es fa. En un altre moment ja hem esmentat aquest punt amb més detall, però cal que repetim que ens trobem, generalment, davant de demandes originades per situacions extremes, de caràcter urgent. Això expressa, en certa mesura la idea que els usuaris tenen del servei. El nostre esforç per tant, va també adreçat a un treball de divulgació i de sensibilització que ens permeti realitzar el pas que va del caràcter assistencial al caràcter preventiu. Entenent com a preventiu el treballar o intervenir en un moment conjuntural.

VALORACIÓ CRÍTICA I LÍNIES DE FUTUR:

En el moment de fer una valoració no volem caure en una llista d'encerts i fracassos, perquè això significaria contradir la nostra postura metodològica. Sota el punt de vista de l'equip del Casal, veiem que és treballant entorn a una programació conjunta i especialment determinant un comú denominador per el còm portar-la a terme, que podem construir realment un equip, sense que això representi una sobrecàrrega d'hores de reunió o una dispersió d'esforços. Hem observat que a més de la distribució de feines, és fonamental tenir clars els rols de cada membre de l'equip, doncs és precisament el treball amb coordinació desde diferents òptiques el que enriqueix i aporta alternatives en una feina.

Sota el punt de mira dels nens, s'ha notat un millorament en els resultats escolars i un desenvolupament i afiançament d'hàbits que en definitiva reflecteixen un procés d'integració i permet als nens tenir una relació més relaxada amb el medi i com a conseqüència obtenir respostes d'acceptació social.

Hem vist que intensificant els contactes amb les escoles es genera un moviment de sensibilització respecte a les funcions del Casal entre molts mestres.

Disposant d'altres serveis municipals hem pogut planificar les derivacions per aquells nens que han tencat el seu pas per el Casa, això permet l'evolució del nen en les seves activitats i possibilitant en un primer període el seu seguiment`.

La participació de la família, si bé és lenta i difícil d'aconseguir, ha augmentat qualitativament més que quantitativament; es a dir, que s'han estabilitzat positivament certes situacions familiars el que ha comportat un canvi d'actituds davant els fills, que es reflecteix en una major responsabilitat paterna (davant l'atenció i cura dels nens així com més atenció a l'escola i al Casal). Respecte a la nostra relació amb Serveis Socials ha aportat un major compromís.

De tota manera, insistim que el treball és molt lent, poc quantificable i que la nostra possibilitat d'incidència ha de tenir en compte les seves característiques.

Com a plà a seguir ens proposem una incidència més elaborada i més estructurada a través del treball de l'assistent social, en la relació directa amb els nens, ja que l'establiment d'aquesta relació pot ésser una via d'entrada i apropament al nucli familiar, que fins ara hem tingut quelcom descuidat.

D'altra banda hem donat els primers passos per a sistematitzar el treball d'observació. Això implica que hem de fer una acurada elecció del mètode d'observació i establir una metodologia d'avaluació tant per l'activitat del Casal com per la dinàmica interna del grup professional.

-o-o-o-o-

JORNADES SOBRE ELS CENTRES DIÜRNS
DE SERVEIS SOCIALS
PER A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA

Dies 25, 26 i 27 de setembre de 1985

ELS PRE-TALLERS DE CAN FAIRELL
DE CORNELLA DE LLOBREGAT

. Fernando Garrido

 Diputació
de Barcelona

SERVEI DE SERVEIS SOCIALS
PROMOCIÓ I SUPORT TÈCNIC

Ajuntament de Cornellà
de Llobregat

DEPARTAMENTS DE SERVEIS SOCIALS
I DE JOVENTUT

PRE-TALLERS DE FUSTERIA I MECÀNICA
"CAN FAIRELL"
CORNELLÀ DE LLOBREGAT

JORNADES SOBRE ELS CENTRES DIURNS
DE SERVEIS SOCIALS PER A LA INFAN
CIA I ADOLESCENCIA.

setembre 1.985

PRE-TALLERS DE FUSTERIA I MECÀNICA

INTRODUCCIÓ

En el marc del pla general d'actuació amb joves amb difi-
cultats socials s'inscriu la potenciació dels pre-tallers com un
instrument de recolzament i suport de la feina que es realitza -
als barris.

Sorgeixen com una continuació del treball de l'educador,
de connexió i seguiment dels joves, Ofereixen un tipus d'alternati-
va més cohesionada i estructurada, amb una certa proposta de futur
que afavoreix el procés pedagògic, i ens permet realitzar un tre-
ball preventiu amb aquests joves.

Els objectius que hem definit són el següents:

- Descobriment de vies d'integració i incorporació a una nor-
malització de conducta.
- Obrir una perspectiva de futur, tant a nivell de formació
com de treball. Elevant el seu nivell escolar i professio-
nal.
- Adquisició d'una conscienciació de la seva realitat social
en detriment de la seva auto-marginació, constatant que el
"treball " pot ser una alternativa vàlida.
- Un cert reconeixement social al seu treball, per part de
la seva família, dels adults, etc.
- Una remuneració econòmica que dignifica la seva imatge da-
vant la família. Que cobreixi alguna necessitat personal,
i alhora, no sigui la seva solució econòmica-laboral.

Ajuntament de Cornellà
de Llobregat

CRITERI D'INGRÉS

La incorporació de cada jove ve determinada per l'equip d'educadors, vistes les diferents propostes que es presenten, cosa que permet una millor selecció dels joves.

La problemàtica que es contempla en aquests pre-tallers és la de joves amb dificultats d'adaptació social, amb riscos, amb matisos pre-delinquencials, evitant els joves amb clara problemàtica psicològica que pogués alterar la dinàmica del grup (deficients mentals, paralítics cerebrals, etc.)

Els joves han d'haver estat, prèviament, treballats per l'educador de barri, a cada barri, i s'els ha d'assegurar un seguiment durant l'estada al pre-taller.

Així mateix, poden intervenir en la proposta i selecció de joves aquelles entitats que ho sol·licitin, prèvia presentació d'un informe, i assegurant el seguiment del jove.

S'ha de tenir en compte que els pre-tallers van dirigits als joves entre 13 i 17 anys, aproximadament.

FUNCIONAMENT DELS PRE-TALLERS

Cada pre-taller és a càrrec d'un educador responsable, que comparteix el seu temps de dedicació amb d'altres serveis.

La feina de l'educador consisteix en intentar omplir de continguts pedagògics-educatius tots els elements que van sorgint en la dinàmica del pre-taller. Així com de donar suport al treball del monitor tot treballant conjuntament pautes, i problemàtiques que sorgeixin.

El treball - propiament dit- és dut a terme pel monitor. Ell s'encarrega tant de l'apartat teòric com pràctic en que s'estructura el servei, així com de la bona marxa de tots els elements implicats.

Els pre-tallers funcionen, actualment, de dilluns a divendres amb dos torns de treball matí i tarda.

L'horari es el següent:

9 - 10,15	(3 - 4,15)	Apartat teòric
10,15 - 10,30	(4,15 - 4,30)	Petit recès (esmorzar)
10,30 - 12	(4,30 - 6)	Apartat pràctic

Aquest horari pot tenir variacions segons el treball, l'època, normalment, però, es manté aquesta pauta.

Darrerament aprofitem els divendres, de 8 a 10 del matí, per fer una reunió conjunta entre educador i monitors, per tal de parlar de la marxa dels pre-tallers, veure l'evolució dels joves, seleccionar la nova entrada i parlar de nous projectes.

DINÀMICA DELS PRE-TALLERS.

El grup de treball està format per 6 joves, que perllonguen la seva estada al taller durant 6 mesos, com a mínim.

Hi ha hagut alguns canvis produïts pel treball esporàdic d'algun jove, o per problemes familiars.

D'entrada, en el pre-taller, hi ha un seguit de "normes" que es comuniquen verbalment, per tal de clarificar les coses.

- Puntualitat, l'entrada màxima és un quart d'hora tard.
- Prohibició de tot tipus de droga (excepte el tabac)
- Avisar, prèviament o justificar la falta en cas de no assistència al pre-taller.

A més s'afegeixen un seguit de responsabilitats:

- recollir les eines i endreçar-les
- comprar i preparar l'esmorzar
- escombrar i endreçar el pre-taller.

Aquestes feines es realitzen per torns rotatoris, que ja estan explicitats prèviament al tauler d'anuncis que hi ha a cada sala.

No s'ha fitxat un dia determinat que s'utilitzi com a "petita assemblea" dels joves dels diferents pre-tallers. De tota manera sempre sorgeix, ja sigui per un motiu intern o extern, un tema de conversa que sol ser utilitzat. S'intenta que el jove no "frivolitzi", en el pre-taller, sobre temes conflictius i delicats (robaments, drogues, etc.), tot intentant donar arguments prou sòlids i vàlids - tant per part de l'educador com del monitor.

Un dels nostres objectius és que hi hagi un bon ambient de treball sobre la base de respecte mutu en les relacions interpersonals (jove-jove, jove-monitor, jove-educador)

Ajuntament de Cornellà
de Llobregat

Un altres aspecte és si la integració dels joves ha de ser gradual o hi ha d'haver canvi total.

La incorporació gradual ha de provocar els elements primaris de coordinació entre els joves, aixó fa que s'asseguri la natural transmissió de l'experiència pràctica, evitant d'aquesta manera un "començar" de nou cada vegada que el grup finalitza el seu temps de permanència.

Tot i que, en teoria, ens sembla el més encertat, a voltes, dificulta l'aprenentatge, perquè hi ha diferents joves en diversos graus d'aprenentatge. Aixó fa que cada vegada més es treballi amb petits grups, i s'assignin feines diferents, segons les capacitats.

Es important, en aquest sentit, la compenetració amb el treball del monitor, per poder anar constatant els canvis que efectuen els joves al llarg del temps, així com adonar-se de les dinàmiques negatives, monòtones, etc.

INCENTIUS

L'incentiu-salari que s'ofereix a cada jove és de 1.000,- Ptes. setmanals, Va quedar fixat, però, que en cas d'absència injustificada se'ls descomptaria 200,- Ptes. per dia.

D'aquesta manera s'intenta "tallar" el possible absentisme que provocaria situacions de "privilegi" d'uns joves sobre els altres, a més que entorpiria la dinàmica d'aprenentatge.

VALORACIONS I PERSPECTIVES DE FUTUR

És en aquests moments quan es pot començar a parlar de consolidació de l'experiència de pre-tallers.

Tal com ens havíem fixat a curt i mig termini, els pre-tallers ja funcionen en torn de matí i tarda.

També, de moment, tenen un cert lloc estable d'ubicació, quedant, possiblement, les sales del primer pis de la casa, per a classes teòriques i sala de reunions.

Pensem que tot el conjunt arquitectònic té moltes possibilitats de convertir-se en un lloc realment polaritzador d'iniciatives i activitats.

Pensem construir unes pistes de petanca, i posar-les a disposició dels joves que estan i/o han passat pels pre-tallers.

S'ha de preveure, amb el temps, una certa ampliació de locals, més lúdics i creatius amb els joves. (sala de jocs, sala d'estar, biblioteca mínima, etc)

Si parlem d'estructurar comportaments i personalitats hem de partir d'una relació estable, amb una normativa clara i justa, amb una certa flexibilitat, i, naturalment, amb l'acompliment dels acords, presos.

S'ha començat a treballar d'una forma més cohesionada entre els dos pre-tallers. A mida que funcionen es va fent suggeriments sobre la marxa, es van rectificat criteris, situacions, etc.

Hi ha, a partir de les reunions conjuntes - monitors i educadors responsables - un intercanvi d'informació més gran, i un intent de poder treballar incidint més en el jove i en la seva problemàtica.

Perspectives laborals.

Es evident que a mida que es van consolidant els serveis se n'haurien d'anar posant en marxa de nous, a mida de noves necessitats.

D^a la mateixa manera s'hauria de potenciar al màxim les possibilitats que ofereixen els actuals (en la línia exposada anteriorment). Donar sortida al projecte d'un "servei de missatgers", que es podria convertir en una alternativa real.

Pensant en una alternativa laboral s'hauria de tornar a contactar amb els diferents professionals i empresaris locals de tallers de reparacions de motocicletes o cotxes i fusteries. D'aquesta manera es podria fer un intercanvi d'experiències i demanar-los - la possibilitat d'anar integrant els joves que surten dels tallers al món laboral. Aprofitant els avantatges que suposen les contractacions de Formació i/o de Pràctiques (amb un 90-100% i 75% de descompte de la Seguretat Social).

Igualment es podria integrar en un pla de treball juvenil l'arranjament de Can Fairell per part dels mateixos joves, sota la direcció d'un monitor.

JORNADES SOBRE ELS CENTRES DIÛRNS
DE SERVEIS SOCIALS
PER A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA

Dies 25, 26 i 27 de setembre de 1985

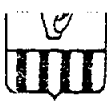
EL COLECTIVO LABORAL JUVENIL
DE ESPLUGUES DE LLOBREGAT

. Helios Prieto

. Juan Reca

 Diputació
de Barcelona

SERVEI DE SERVEIS SOCIALS
PROMOCIÓ I SUPORT TÈCNIC

EL COLECTIVO LABORAL JUVENIL DE ESPLUGUES DE LLOBREGAT

El Colectivo Laboral Juvenil de la Concejalía de Sanidad y Servicios Sociales del Ayuntamiento de Esplugues de Llobregat se integra dentro de la red de servicios creados para la infancia y adolescencia marginadas.

Esplugues de Llobregat tiene actualmente 46.700 habitantes que se dividen aproximadamente en tres partes: barrio de Can Vidalet, barrio de La Plana y resto de Esplugues. Los dos primeros barrios tienen una superficie de alrededor de 1/3 de la población y agrupan los 2/3 de los habitantes. Son los barrios donde viven los inmigrantes y tienen una pirámide población en crecimiento con alto porcentaje de niños y jóvenes. En estos barrios hay sendos equipos sociales de base y en cada uno hay una pareja de educadores de medio abierto y un centro abierto. En uno de estos centros hay un taller de xerigrafía y en el otro se está organizando un taller de marquetería y carpintería. Además, existe una Residencia Infantil la "Ferrer y Guardia", que actualmente tiene 16 plazas ocupadas y en la cual hay un taller de carpintería para el aprendizaje de los internos mayores. De modo que se cuenta con una red de talleres destinados a la infancia y adolescencia en situación de riesgo, de los cuales el Colectivo Laboral Juvenil es el más especializado.

El objetivo de toda la red es prevenir la marginación infantil y la delincuencia. Se trabaja coordinadamente con el área de Enseñanza, especialmente con el Gabinete Psicopedagógico Municipal que colabora en el seguimiento escolar cuando es necesario. Se mantiene un acuerdo con el Servicio de Psiquiatría Infantil del Hospital de San Juan de Dios que, pese a tener una gran demanda asistencial, asume los casos que son derivados de nuestro servicio.

El Colectivo Laboral Juvenil asume los adolescentes en riesgo, a partir de los 15 años y hasta que van al servicio militar. El objetivo es cubrir el fracaso de la enseñanza normal, enseñándoles un oficio, organizándolos en cooperativas y educándolos para evitar que delincan.

LA REALIDAD DE SUS INTEGRANTES

La mayoría proviene de familias, inmigrantes, con superioridad del Sur (Andalucía y Extremadura), en situación de paro (un 80%). Las madres realizan algún que otro trabajo de limpieza. Mas de la mitad son hijos de familias numerosas, con viviendas reducidas en mal estado y deterioradas.

Con escasísimos recursos económicos, casi sobreviviendo con lo que "pillan", en algunos casos cómplices y explotadores de sus hijos.

Pocas son las familias que tienen algún miembro con --- trabajo fijo la mitad son familias obreras.

Dos casos tienen familiares en prisión, uno de ellos -- prácticamente toda la familia.

Mas de la mitad de chavales están en grave riesgo de -- delinquir. Han tenido numerosas detenciones, pasando por el - Tribunal Tutelar de Menores. Tres han estado internos durante casi toda su niñez.

La mayoría de los delitos han sido por hurtos, robos, - drogas, gamberrismo. Dos casos con enganche en la heroína, - con numerosos juicios y en el límite de su entrada en prisión.

La gran mayoría del Colectivo terminó sus estudios de - E.G.B., otros intentaron F.P. y también abandonaron por su - falta de preparación básica y la cantidad de materias de estudio que no lograban estudiar y comprender.

Varios apenas sabían leer y escribir, otros presentaban olvido casi total de como redactar más líneas. Estos ante la evolución del Colectivo, van viendo la utilidad y comprensión de las reglas básicas tanto gramaticales como de cálculo.

El grupo al ser heterogéneo permite que los que más saben ayuden a sus compañeros en estas tareas, y sirve a modo de -- ejemplo a la hora de resolver problemas técnicos y prácticos.

El proceso de aceptación es lento pero va dando sus re-- sultados. Hemos conseguido que cuatro se inscriban en el próximo curso de la escuela de Adultos local.

La organización interna que vamos logrando y que se apoya e incentiva desde los educadores de los diversos talleres. Se organizan charlas, debates, Asambleas Generales y reuniones por brigadas de trabajo. Este clima o campo de cultivo común los va haciendo entrar en otra dinámica que la que estaban acostumbrados. No son fórmulas hechas, sino demostradas - en teoría y práctica sobre los problemas mismos aplicándolos sobre el trabajo. Esto va despertando curiosidad por las cosas, por los problemas no sólo internos de trabajo, sino acerca del medio de donde provenían y no encontraban justificación y dimensión.

Respecto a las jóvenes, el Colectivo contó con siete durante cuatro meses, pero progresivamente fueron dejando contra su voluntad los talleres por cuestiones y presiones de orden familiar doméstico. Están atadas a sus conflictivas familias, en el cuidado de la casa de hermanos, sobrinos o parientes.

Se volverá a intentar su incorporación, haciendo un trabajo previo con sus familias y ofreciéndoles unos talleres ya más organizados. Otros aspectos de estos jóvenes sería que se han observado cambios positivos en un sector importante entre ellos, al sentirse ya parte de algo creado por ellos mismos, identificándose con valores más positivos y menos individualistas, donde el "tumismo" y pasotismo va siendo dejado atrás, socializándose e integrándose en círculos, asociaciones y centros culturales del barrio. Algunos ya formando parte activa en direcciones juveniles. El grupo va saneándose a si mismo y preocupándose por situaciones peores que las propias de otros compañeros más rezagados. A su vez van teniendo contactos con otros grupos de jóvenes en vías de crear similares experiencias, de otras localidades vecinas.

Por ejemplo hemos tenido una invitación de otro taller para que un integrante del nuestro haga una demostración práctica y didáctica a modo de cursillo de soldadura.

El nº de jóvenes que actualmente concurren al Colectivo es 35.

ORGANIZACION DEL CENTRO

El Colectivo Laboral cuenta con los siguientes profesionales:

- Un Educador Especializado (Director Responsable)
- Un Educador Oficial Soldador
- Un Educador Oficial en Fontanería y Electricidad

Un vecino en situación de paro que se encargará de un invernadero de plantas que estamos instalando.

- La Organización interna del Colectivo Laboral Juvenil cuenta con un Director Responsable y la dirección integrada por monitores oficiales y un miembro responsable de cada taller.

Se ocupan de la planificación y el desarrollo de las gestiones discutidas en común.

- Un Comité Disciplinario: un miembro (no monitor) elegido en asamblea por cada taller más los monitores y director.

Se encargan principalmente de dichos aspectos disciplinarios y la elaboración de los estatutos y nuevas normas que se aplican ante la evolución del Colectivo Laboral Juvenil.

- Hay Estatuto y Reglamento interno de creación colectiva.
- Se hacen Asambleas Generales (cuando hay suficiente temática).
- Se hacen discusiones por brigadas de taller y elaboran los temas para Asamblea si es necesario, además de lo perteneciente a cada taller.
- Cada taller cuenta con un miembro en calidad de responsable (rotativo y elegido por los demás miembros de taller).
- Una Comisión que estudia la viabilidad de creación de una cooperativa.
- Un encargado de oficina (rotativo).
- Un Delegado de Deportes.
- Una brigada de mantenimiento y limpieza (rotativa).

En relación a la parte económica: Se ahorra el 10% de cada trabajo remunerado realizado.

En Caja General del Colectivo Laboral Juvenil - ingresado en cuenta corriente (Se publica periódicamente el estado de cuentas).

- Cada taller guarda sus abonos y ganancias supervisado y controlado por los propios miembros de cada taller.
- Las cajas de cada taller aparte del ahorro sirven como compensación para adelantos, urgencias y eventualidades (inversión de materiales).
- Lo mismo ocurre con la Caja General del Colectivo -- Laboral Juvenil.
- Han servido para darles una liquidación según su trabajo y aportaciones a aquellos que se han ido al servicio militar.

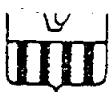
Los horarios son: de 8 de la mañana a 15 horas.
de lunes a viernes.

- Se toma lista de asistencia y las ausencias deben ser justificadas.
- Se realizan jornadas intensivas cuando se considera necesario.
- Por la tarde también hay días en que se concurre -- cuando hay trabajos retrasados o cuando los jóvenes quieren realizar algún trabajo en particular o para su propio provecho.

Ej: Construcción de muebles para sus casas, reparación de motos, etc...

- Los locales que disponemos son los que hemos reconstruido de una antigua fábrica de cerámica.
- Se han construido 2 talleres nuevos en el solar.

Existen los siguientes talleres: -- Soldadura y Cerrajería.
- Fontanería.
- Electricidad.
- Carpintería.
- Rotulación y Diseño.

- Artesanías.
- Mecánica.
- Transportes y Mudanzas.
- Pintura y Decoración.
- Albañilería.

En creación: taller de plancha y pintura (dependiente de Mecánica).

taller de cerámica: fabricación de tejas y lajas o tobas.

taller de Reparación de Electrodomésticos.

Además en Septiembre comenzamos de acuerdo a diseño y Planificación producción propia de plantillas:

- barbacoas.
- casetas postales.
- muebles decorativos.
- Creaciones artesanales.

Los locales fueron adecuados para cada taller, reformados y construidos por los propios integrantes del Colectivo Laboral Juvenil.

- Existen: Una ducha, dos WC (letrinas) y un vestuario.

Un Garaje, tres Almacenes para materiales.

Un Jardín y huerta.

En construcción un invernadero.

Cada taller, realiza reuniones donde enfocan los problemas existentes buscándoles solución. Ha comenzado ya la etapa productiva. De manera que a través de estudios y diseños vamos teniendo fabricaciones propias.

Así como con la introducción de las máquinas los talleres y la conducta interna cambio mucho, también estamos dando un nuevo paso adelante con las actividades productivas.

Aquellos libros abandonados en F.P. o E.G.B., paulatinamente van siendo redescubiertos y comprendidos en la práctica a medida en que resuelven problemas.

Se realizan y potencian a través del Colectivo actividades culturales y deportivas, ya sean generadas autónomamente o en coordinación con otras entidades existentes en el barrio o en otras localidades como son los equipos de base, casales de barrio, de cultura, juventud, etc... O por ejemplo contactos y visitas a centros de producción, cooperativas, sindicatos, etc...

ACERCA DE LAS DIFICULTADES SURGIDAS, ACEPTACION DEL ENTORNO Y PARTICIPACION SOCIAL:

Como es lógico hemos tenido algunas dificultades y siguen aflorando nuevas, las cuales vamos encarando en equipo buscando la manera de solucionarlas.

Hay que tener en cuenta que la extracción de los integrantes del Colectivo Laboral Juvenil, vienen mayoritariamente del lumpenproletariado.

Esto provocó alguna que otra dificultad, ya que la conducta de éstos en los distintos barrios era totalmente marginal y en consecuencia eran los rechazados. El tener conciencia de que forman parte de su Colectivo con el esfuerzo y trabajo que demandó de parte de todos los integrantes ha hecho variar su conducta relacional y con no pocos resultados. Lo principal es que ya hallan otro "lenguaje", un lenguaje mas solidario menos individualista.

El medio social recibió esta experiencia de manera expectante, quizás sin comprender bien de que se trataba hasta ver que no era una cosa mas donde ver a los jóvenes recogidos y que no estuviesen sin sentido alguno deambulando por calles, bares, etc...

Es un hecho concreto que el número de delitos que hasta ahora se producian en los barrios (y en los cuales se implicaban los que hoy son del Colectivo Laboral Juvenil) ha disminuido. Algunos han ido en un proceso de recuperación y de integración más rápido, otros van más lentos y no quita esto que no hayan continuado con sus "deportes favoritos". - Aunque en la organización interna del Colectivo al funcionar un comité de Disciplina éste no sólo se encarga de problemas e inconductas internas sino también de las conductas incívicas o delictivas de los muchachos fuera del Colectivo, por la razón de que el que la hace fuera esta también -

contribuyendo al desprestigio del Colectivo y al de todos sus compañeros.

Pero aquí con este devenir, surgió un nuevo problema que es el de que ciertos padres intentan o han intentado influir en sus hijos para que estos solucionasen económicamente problemas en sus casas. Hay que tomar en cuenta - que la media de edades en el Colectivo es de 17 años, y - no están contratados, sólo tienen un seguro de accidentes y están en prácticas de formación. Si bien hay períodos - en que las cosas van mejor para cada uno, no hay una media constante de ingresos.

Con un contacto más activo entre familiares y padres, se ha podido solucionar en parte este problema, en otros casos es muy difícil dada la complejidad y conflictividad familiar.

De aquí la necesidad, que todos aprobaron en Asamblea, del ahorro colectivo y personal.

Otra dificultad con que nos encontramos es la escasa participación de padres y responsables familiares en cuanto a la educación que reciben sus hijos sólo un sector -- muy pequeño está interesado y aprueba se manifiesta entusiasta de la experiencia educativa de sus hijos.

En este aspecto estamos contactando con vecinos después de un período de observación, que se vayan tomando contactos mas periódicos con el Colectivo. Se trataría de que pudiesen dar algún cursillo de su especialidad en algunos de nuestros talleres. Sobretudo con los Jubilados y Pensionistas. Hasta hoy día hemos podido lograr que un vecino se encargue del futuro invernadero (ya que su especialidad son los trabajos agrícolas) y con otro de montar un taller de construcción de jardineras, este vecino es jubilado de la ex-fábrica Pujol-Baucis que ahora ocupa el Colectivo.

Casi la principal dificultad surgida a este Colectivo es la de falta de personal para atender la creciente demanda de chicos y chicas que desean integrarse. Nos faltarían dos personas fijas, que atendiesen y dirigiesen los talleres de carpintería y mecánica. Ya que estos actualmente son llevados a tiempos dispares por el educador responsable y el otro compartido cuando se puede entre chavales y el resto de los monitores. Aún así con esta falta de personal capacitado para llevar talleres, en Carpintería se ha podido

llevar adelante no sin esfuerzos personales de jóvenes y monitor, esto demostró que ante esta necesidad o escollo en el proceso, los mismos jóvenes llevaron adelante la gestión del taller cuando el monitor no podía atenderlos.

Si bien este es un servicio especializado tiene una conexión directa con la comunidad a través de dos vías:

- a) los trabajos que se realizan ponen permanentemente en contacto a brigadas del Colectivo Laboral Juvenil con entidades del barrio y grupos de vecinos, a la vez que se realiza el trabajo que -- sirve para el aprendizaje de los jóvenes y para que se ganen una retribución, el educador y los monitores trabajan educativamente la relación de los jóvenes con las entidades y vecinos a los que se les hace el servicio.
- b) los monitores fueron seleccionados entre trabajadores en paro de Esplugues; son vecinos con fuerte y antigua implantación en los barrios y favorecen la relación del Colectivo Laboral Juvenil con los habitantes del barrio dentro y fuera del horario de trabajo, este tipo de monitores abre posibilidades para el trabajo social comunitario.

Además de esta conexión directa del servicio con la comunidad, los equipos sociales de base trabajan estrechamente relacionados con él y le sirven de vínculo con la comunidad. El educador responsable del Colectivo Laboral Juvenil formó el primer grupo con jóvenes que eran atendidos por los educadores de calle, éstos continúan colaborando en la atención a los jóvenes fuera del horario laboral del C.L.J., es decir, por las tardes, y a través de ellos se proponen los nuevos ingresos. Los equipos sociales de base colaboran en el trabajo social con las familias de los integrantes del C.L.J. y en el apoyo a los jóvenes que ya han salido de él y han conseguido trabajo en los barrios.

Con todo y pese a que se han logrado grandes avances en la aceptación social de los jóvenes que integran el C.L.J., este servicio aún sigue siendo significado como un servicio de y para marginados y hacia sus integrantes se orienta la sospecha policial y social cuando se produce un robo menor.

VALORACION CRITICA Y LINEA FUTURA

Es aún temprano para evaluar con precisión la labor del C.L.J. porque hace algo más de dos años que comenzó a funcionar y apenas un año que cuenta con local y talleres propios. En tan corto período es imposible evaluar la labor educativa sobre sus integrantes.

Sin embargo se puede avanzar una primera evaluación general y provisoria. La historia de dos años del C.L.J. ha pasado a ser la historia personal de los jóvenes que lo fundaron junto con el educador responsable. Esto es ya mucho decir por dos motivos. Para un adolescente de 16 años, 2 años son la octava parte de su vida, algo así como 5 años para un hombre de 40. En cierta medida, muchos de estos jóvenes carecían de historia colectiva anterior, su primera experiencia social intensa es el C.L.J.

Estos dos años han significado cambios perceptibles en la personalidad, en la capacidad de relación, en la actitud hacia el trabajo de la mayoría de los jóvenes. En algunos el cambio ha sido espectacular y apuntan a verdaderos trabajadores conscientes y responsables. En dos años sólo ha habido tres fracasos, jóvenes que robaron del Colectivo y continuaron su camino delictivo, uno de ellos un heroinómano muy difícil de tratar. Algunos de los integrantes del C.L.J. que tenían problemas frecuentes con la policía hoy se encuentran trabajando en el C.L.J. o en talleres del barrio y han enterrado totalmente aquella etapa.

Cuando el Ayuntamiento decidió contratar educadores de medio abierto para los barrios de La Plana y Can Vidal, lo hizo porque consideraba que estos barrios eran los más conflictivos ya que así lo indicaban los frecuentes partes policiales que daban cuenta de delitos menores perpetrados por jóvenes.

En el último año los partes policiales apenas registran este tipo de delitos en esos barrios. Los únicos partes que se reciben indicando problemas de delincuencia o gamberrismo juvenil provienen del barrio Centro, donde no se consideró necesario introducir educadores y que continua teniendo el mismo nivel de baja conflictividad de antes.

Por supuesto que este indicador no "mide" la eficiencia del C.L.J. sino que apenas nos aproxima a una estimación de que la conflictividad parece estar bajando y que

posiblemente la red de servicios tenga algo que ver en esto.

Actualmente el C.L.J. está en una fase en la que comienza a preparar la salida al mercado laboral de sus integrantes. El apoyo que se piensa darles en el futuro es asesoramiento técnico y relaciones con empresas y Ayuntamientos para que constituyan sociedades cooperativas. Tres ex-integrantes del C.L.J. forman ya parte de una Cooperativa de Jardineros que se formó con otros tres jóvenes y que ganó la concesión del servicio de mantenimiento del Parque de Can Vidalet. Como el servicio está ya consolidado hay una demanda de nuevos ingresos que no puede atenderse. Todo dependerá en el futuro de las subvenciones y convenios que puedan establecerse con las Instituciones que tienen competencias legales en materia de protección de menores, prevención de delincuencia infantil y asistencia social a menores. De momento la Conselleria de Justicia de la Generalitat de Catalunya ha disminuido su aportación anual al C.L.J. - de 2.520.000 pts. a 1.500.000 y la Diputación de Barcelona hasta el momento no ha concedido ninguna subvención a este servicio.

Esplugues de Llobregat, 29 de Julio de 1985

COORDINADOR AREA
SERVICIOS SOCIALES

EDUCADOR DEL COLECTIVO
LABORAL JUVENIL

Fdo: Helios Prieto

Fdo: Juan Reca

JORNADES SOBRE ELS CENTRES DIÛRNS
DE SERVEIS SOCIALS
PER A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA

Dies 25, 26 i 27 de setembre de 1985

ELS TALLERS OCUPACIONALS DE MANRESA

- . Francesc Vilanova
- . Frances de los Santos Juanes
- . Ma. Cinta Ballús
- . F. Damià Plans
- . Lluís Piñot

 Diputació
de Barcelona

SERVEI DE SERVEIS SOCIALS
PROMOCIÓ I SUPORT TÈCNIC

TEIC treball, esplai i cultura

SOCIETAT COOPERATIVA CATALANA

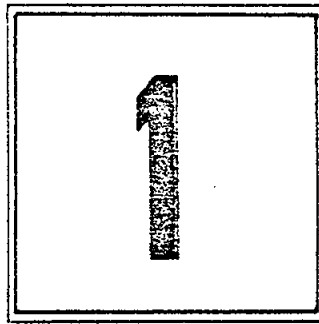
**TALLERS
OCUPACIONALS
MANRESA**

AJUNTAMENT DE MANRESA

SUMARI

- 1-. En resposta a quines necessitats concretes se situa la nostra experiència en el Municipi?
 - 1-1-. Tallers ocupacionals.
 - 1-1-1-. A qui van dirigits?
 - 2-. Objectius marcats.
 - 3-. Organització del Centre.
 - 3-1-. Equip Responsable
 - 3-2-. Relació joves-educadors
 - 4-. Activitats
 - 4-1-. Activitats de taller
 - 4-1-1-. Activitats que fan referència a oficis.
 - 4-1-2-. Matèries de caire artesanal.
 - 4-2-. Agricultura, ramaderia i jardineria.
 - 4-3-. Activitats culturals, excursions i colònies.
 - 4-4-. Activitats esportives.
 - 5-. Acceptació de l'entorn i participació social, dificultats sorgides.
 - 5-1-. El grup "A" de La Font dels Capellans
 - 5-2-. El grup "B" de La Font dels Capellans.
 - 5-2-1-. Desenvolupament de les activitats del curs.
 - 5-3-. El grup Taller del barri del Xup.
 - 5-3-1-. Desenvolupament de les activitats.
 - 6-. Valoració crítica i línies de futur.
-

_____ EN RESPOSTA A QUINES NECESSITATS CONCRETES
SE SITUA LA NOSTRA EXPERIÈNCIA EN EL MUNICIPI? _____

pot fer en la dinàmica del Taller. Finalment ha resultat un grup heterogeni de joves, nois i noies amb diferents problemes i diferents possibilitats. Això, encara que suposa dificultats a l'hora de programar les activitats, té l'avantatge d'evitar que els Tallers siguin etiquetadors.

2

OBJECTIUS MARCATS

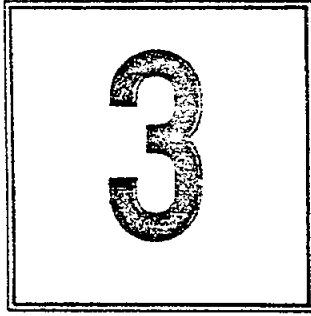
Coneixedors de la problemàtica que es pot derivar del fracàs escolar, sobretot quan afecta a nois amb carences afectives, econòmiques i socials importants, els Tallers es proposen oferir una alternativa als nois que, després del seu pas per l'EGB no volen o no poden seguir estudiant, es quadarien al barri totalment inactius.

Els Tallers no volen ser de cap manera una experiència aïllada, sinó interrelacionada amb la realitat del barri, és a dir, amb les seves famílies, escoles, associacions de veïns i entitats de manera que n'aprofitin els elements dinamitzadors, a la vegada que la tasca que allà es faci sigui una eina preventiva que trascendeixi les parets dels Tallers.

Els nois aprendran una colla de tècniques manuals bàsiques, no tenint però com a objectiu principal l'aprenentatge d'un ofici, que per això ja hi ha altres llocs més adequats (F.P., Arts i Oficis, etc.), sinó:

- a)-. Descobrir i potenciar les seves habilitats manuals, creativitat, imaginació, etc, a partir de l'aprenentatge de tècniques amb tendències artesanals.
- b)-. Valorar la feina ben feta, que els farà sentir útils, gaudir de la satisfacció d'haver creat partint d'uns productes bàsics (fusta, ferro, fang, llavors,) i il.lusionar-se a crear més, més gran, més difícil.
- c)-. Potenciar el respecte a les coses, i no tant sols les pròpies sinó també les comuns i les al.lienes, ja que amb el seu treball hauran pogut descobrir que tènem un valor més útil i costen un esforç.
- d)-. Aconseguir uns hàbits importants i eficaços per facilitar la superació d'obstacles amb la satisfacció qua això suposa, i que els ajudaran a pal.liar l'asfixia de recursos que alguns d'ells pateixen (constància, puntualitat, ordre,...).
- e)-. Creació d'un clima de col.laboració i de treball en grup que afavorirà el creixement i valoració de si mateixos i dels altres.

Amb tot això pensem aconseguir augmentar el nivell d'autonomia i solidaritat d'aquests nois, així com motivar-los a continuar cada un d'ells la seva formació o recolzar la seva iniciativa laboral.

ORGANITZACIÓ DEL CENTRE

3-1-. EQUIP RESPONSABLE

L'Equip responsable dels Tallers està format pels educadors, els Monitors, l'Assistent Social del Barri i l'Educadora especialitzada de carrer. Tots ells es reuneixen periòdicament per tal d'anar avaluant i en cas necessari reconduint l'experiència per treballar els problemes puntuals que han sorgit, el laborar programes, etc.

Aquestes reunions pretenen ser també un espai per a reflexió crítica, però sempre operativa, i pel recolzament entre els membres d l'equip.

3-2-. RELACIÓ JOVES - EDUCADORS

En això hem intentat trencar l'esquema vertical, segons el qual només és el mestre el que ensenya i només és el nen el que aprèn.

Intentem que els nois aprenguin i descobrixin juntament amb els educadors; inclús molts cops són ells els que ensenyen coses noves. De tota manera és inevitable tenir un programa d'experiències i activitats; intentem, però que sigui flexible i que doni suficient marge com per recollir i recolzar les iniciatives dels nois.

Joves i educadors fan reunions setmanals per dinamitzar el funcionament dels Tallers.

* A continuació presentem l'Horari setmanal del qual partia la programació dels Tallers.

1-1-. TALLERS OCUPACIONALS

Els Tallers Ocupacionals es crean com a resposta a una problemàtica detectada en un sector de població que pateix una manca de satisfacció de necessitats vitals, reflectida en un fracàs escolar i un desequilibri de valors, que es manifestan principalment en una rebeldia cap a l'entorn social. Tot això es veu accentuat per una manca de futur, i per tant de projecció social.

Les activitats escollides convinen tècniques dels oficis més pròxims a la realitat dels nois (fusteria, mecànica, electricitat), processos lligats al tractament de productes naturals (Agricultura, jardineria, manipulació d'aliments, argila, teixits, etc), amb un programa de visites a empreses, del coneixement del funcionament econòmic i de les realitats que es realitzen, de la realitat social i cultural en que es troben, barri, ciutat i comarca.

Es dona també gran importància a la pràctica esportiva com a instrument de desenvolupament personal i relacionat en quant a grup.

En definitiva aquesta experiència vol ser, en la mesura en que es planteja la inserció dels joves en la seva realitat social més propera, una actuació que eviti els problemes de marginació i les conseqüències que aquesta genera.

No podem pensar que tot noi i noia que participa en els Tallers al cap d'un temps li haurà desaparegut tot allò que durant tants anys l'ha anat conduint cap una inadaptació social, ja sigui rebel o passiva. El que sí veiem és que donant-els-hi una atenció especial, podem conduir-los cap una descoberta de les possibilitats que tènem i que malauradament mai se'ls ha potenciat.

1-1-1-. A Qui van dirigits?

Actualment els Tallers de La Font dels Capellans acullen a 20 joves i 12 els ubicats al barri del Xup.

Són joves majoritàriament residents en aquest mateixos barris o a les seves rodalies; ténen en comú les característiques abans esmentades:

- Dificultat d'integració social, per diferents motius.
- Fracàs escolar i rebuig pel Sistema Educatiu.
- Inactivitat.

Tot i això, aquests nois i noies han estat seleccionats d'entre tots els que van sol·licitar una plaça; segons un barem que amb diferents ítems valorava tant l'alternativa que suposa el Taller pel noi, com l'aportació que en noi

horari dies	de 8 a 9 h.	de 9 a 13 h.	de 13 a 14 h.	de 16 a 18 h.	hores
dilluns	preparació d'activitats	taller	revisió i valoració		6
dimarts	preparació d'activitats	taller	revisió i valoració	esport	8
dimecres	preparació d'activitats	taller	revisió i valoració		6
dijous	preparació d'activitats	taller	revisió i valoració	esport	8
divendres	preparació d'activitats	Activitat extra o excursions.			9,5
					total: 37,5h.

ACTIVITATS

4-1-. ACTIVITATS DE TALLER

Amb aquestes activitats pretenem donar al jove uns coneixements bàsics d'una forma fàcil i entenedora, que pugui assimilar sense problemes i que a la vegada li permetin de descobrir les seves pròpies possibilitats.

La raó per la qual hem optat per aquestes matèries és per que totes elles formen part del món que envolta al jove.

4-1-1-. Activitats que fan referència a oficis :

A)-. Fusteria: En aquesta matèria pretenem desenvolupar algunes tècniques de la fusta que exigeixen un procés senzill i ràpid. Degut a la gran varietat dels treballs triats el jove aprendrà a medir, tallar, encaixar, clavar, marcar, pulir..., iniciant-se en el món de la fusteria. Els treballs a realitzar són els següents: cavallets, taules, bancs, calaixos, prestatges, joguines, marqueteria, telers,...

B)-. Mecànica : Dins aquest camp tractarem la serralleria i l'automoció. En la serralleria ensenyarem al jove a manipular el ferro, que és complicat de treballar i exigeix més precisió i habilitat que la fusta, degut a la seva duresa. L'automoció és una matèria molt engrescadora pel jove. S'aprendrà el funcionament del carburador, montar i desmontar un motor d'explosió i tot seguit es verificarà si el funcionament és correcte.

C)-. Electricitat: En aquest apartat tractarem de que el jove aprengui el funcionament bàsic d'una instal·lació domèstica. Els treballs que realitzarem són petits esquemes simples de instal·lació, montatge i desmuntatge de petits electrodomèstics i l'ús dels materials més freqüents.

D)-. Paleta: Amb els coneixements bàsics d'aquest ofici pretenem que el jove realitzi les construccions necessàries pels diferents tallers: tancats i coberts per l'agricultura, galliners per la ramaderia, forn per la ceràmica, etc.

E)-. Pintura: Aquesta matèria ofereix un gran ventall de possibilitats ja que cada objecte que es vulgui pintar necessitarà una pintura i una tècnica diferent.

4-1-2-. Matèries de caire artesanal:

A)-. Tèxtil: Amb el teixit es pretèn donar a conèixer les possibilitats que ofereixen els diferents materials i sistemes. Es treballarà el lli, cotó, llana i cànem, tenyint-los amb pigments naturals i les tècniques de lliç,

(alt i baix), i el macramé. Així realitzarem : cortines, tapissos, coixins, catifes, suports de torretes, cinturons, etc.

B)-. Ceràmica: Per introduir i despertar l'interès per aquesta matèria en el jove, no calen masses tècniques. S'inclouen els coneixements sobre els diferents tipus de fang i la seva elasticitat per tal de construir-hi menjadors i abeuradors pels animals i altres objectes d'ús comú.

C)-. Dibuix: En aquesta matèria es donaran els coneixements bàsics que siguin útils als joves per d'altres matèries dels Tallers. Inclou la interpretació de croquis, mides, iniciació a la perspectiva, disseny, etc.

D)-. Altres: En aquest grup donem cabuda a tot un seguit de matèries com l'escultura i talla, cartró-pedra o el reciclatge d'objectes vells, que permeten noves possibilitats per desenvolupar les tècniques apreses.

4-2-. AGRICULTURA, RAMADERIA I JARDINERIA

Aquestes matèries que comprenen una gran àrea, permetran que el jove descobreixi les possibilitats que hi ha a la naturalesa.

Es realitzaran activitats molt diverses, seguint els processos de desenvolupament del món animal i vegetal, fins la seva transformació en productes per l'alimentació. Des del sembrat fins la collita, passant pels processos intermitjos, la selecció de productes i la seva conservació.

Per realitzar aquestes activitats es compta amb la finca de "Can Poc Oli", propietat de L'Ajuntament, vora la riera de Rajadell, a la sortida de Manresa. En aquest finca es podran conrear patates, llegums i cereals, que després es comercialitzaran. Amb tot això els joves podran veure d'una manera pràctica el fruit del seu treball.

Per altra banda esperem realitzar treball d'ajardinament al barri de La Font dels Capellans, fent a l'hora un aprenentatge i una aportació a l'embelliment del barri. Amb això pretenem aconseguir un major respecte a l'entorn i la satisfacció de veure cada dia quelcom que ells han fet en benefici de la comunitat.

Paral·lelament els Tallers del Xup també comptaran amb un camp cultivable proper al barri.

4-3-. ACTIVITATS CULTURALS, EXCURSIONS I COLÒNIES

Hi ha previst un programa d'activitats fora de les parets dels Tallers que tènem per objectiu conduir els joves cap a una descoberta de la realitat

que els envolta, geogràfica, socio-econòmica, cultural, amb sortides a la comarca i a la regió, visites a empreses, cooperatives, mitjans de comunicació, fires, etc. Amb aquesta descoberta del seu entorn no pretenem tan sols que augmentin el seu nivell d'informació sinó també treballar el seu ludisme i consolidar el grup.

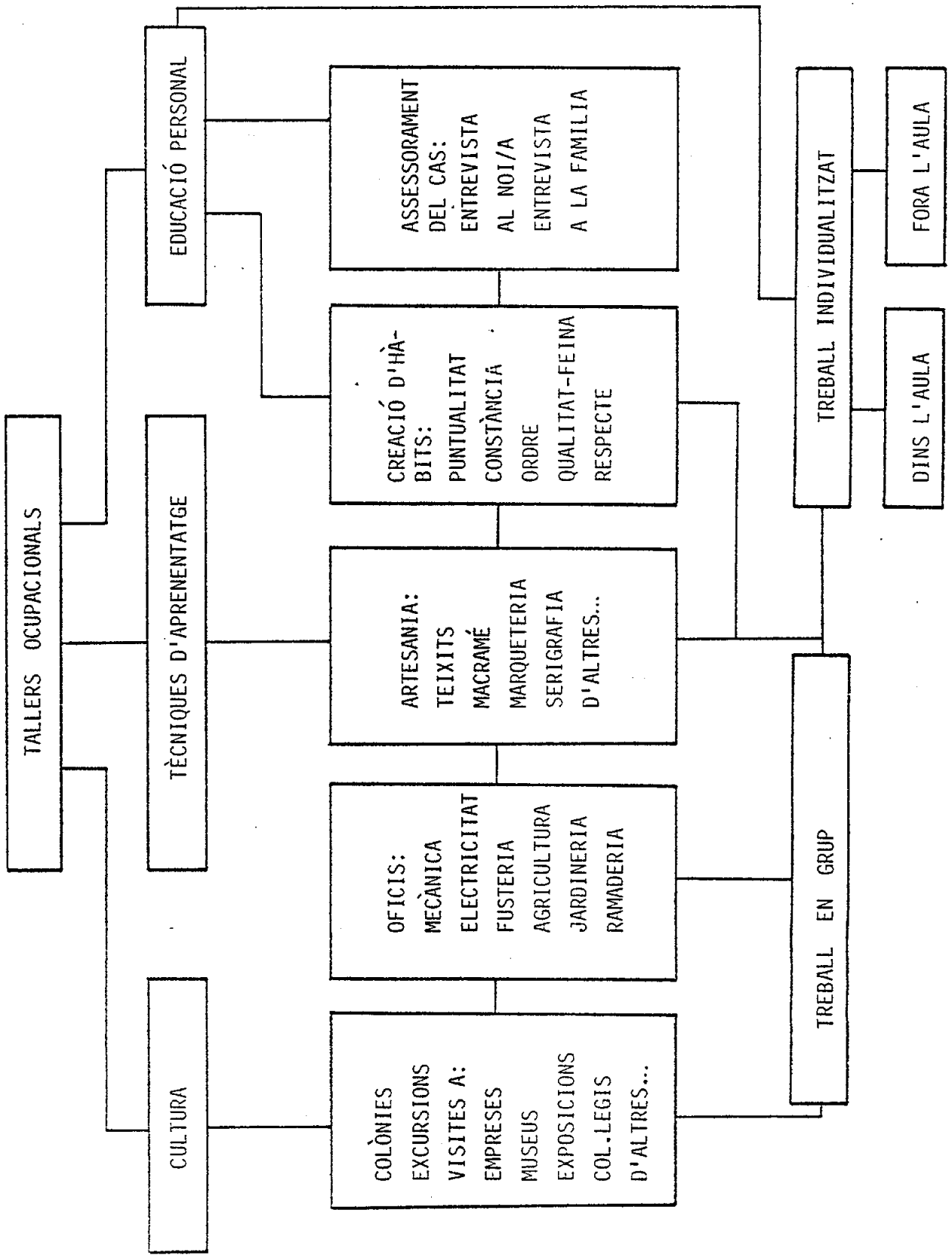
La nostra experiència ens ha demostrat que unes colònies són enormement enriquidores en tant que ofereixen moltes i diverses situacions per a conèixer més a fons el jove i així incidir educativament. Cal esmentar també que bona part dels joves inscrits als Tallers pateixen 'stress', segurament degut a situacions familiars i personals tenses i conflictives. Per tant unes colònies amb aquests nois no han estat mai fàcils, però hem aconseguit que descarregués sin les seves tensions i que tornessin com nous.

4-4-. ACTIVITATS ESPORTIVES

Així com en el punt anterior valoràvem la descoberta de l'entorn, amb les activitats esportives pretenem que els nois coneixin millor el seu cos, aprenguin a mantenir-se en forma i a partir d'aquí motivar-los per una forma de vida favorable per la seva salut.

Amb la pràctica d'esports pretenem també que els joves transformin la seva agressivitat en energia i aprenguin a relaxar-se.

Tot això pensem que afavoreix la capacitat d'auto-control i per tant, l'eficàcia i la integració social, la participació activa i crítica i no pas la simple adaptació o manca de conflictivitat.

PROGRAMA D'ACTIVITATS DELS TALLERS OCUPACIONALS DE LA FONT DELS CAPELLANS

mesos	activitat	tècnica	activitats extremes	excursions
Octubre	preparar terres i desbrossar. Plantar.	Agricultura pintura	Buscar bolets castanyada	Túnel del Cadí Cerdanya
Novembre	Pintar: CAE, i Associació de joves en atur. Instal·lació elèctrica CAE.	Electricitat Alimentació Varis	Sortides Can Poc Oli La Salut de Viladordis	Martorelles- Escola de Jardineria Fira de Santa Llúcia Patinatge.
Desembre	Talla, iniciació. Fer panells. Fang, iniciació			
Gener	Acondicionar i fer mobiliari a l'aula de reforç.	Pintura Fusteria Paleta Disseny Agricultura	Contes a la Radio Comentari a la premsa i a la ràdio.	Barcelona: Saló Nautic i patinatge Capellades: museu del paper. Igualada: Museu pell Sarreal: alabastre
Febrer	desverdissar, tallar canyes arbres morts i preparar terres, conreu.			
Març	Preparació material per teixits, catifes, murals, macramé, làmpares i cordinets.	Tèxtil Pintura Electricitat Paleta serralleria Fusteria Agricultura Disseny	Visita escola bressol Visita Ajuntament Visita fàbrica teixits Visita fàbrica tints	Tarragona Girona
Abril	Acondicionament magatzem. Taller automoció. sembrar plantes.			
Maig	Reparació d'un carburador. muntatge i desmuntatge d'un motor explosiu.	Automoció serralleria Alimentació Agricultura	Visita a tallers de reparació de planxiteria de cotxes. Visita al camp, collita de fruites. Fàbrica de llantes.	Excursió Maresme per visitar jardineria. Colònies.
Juny	Conserves i melmelades. Collir productes del camp.			

PROGRAMA D'ACTIVITATS DELS TALLERS OCUPACIONALS DEL BARRI DEL XUP

mesos	activitat	tècnica	activitats extres	excursions
setembre	Instal·lació elèctrica	electricitat pintura fusteria		Túnel del Cadí Cerdanya
octubre	Pintar i netejar			
novembre	Local, Taller, instal·lació de portes i fer el banc de treball			
desembre	Construcció de bancs, caballets.	serralleria fusteria dibuix	La sèquia Parc de l'Agulla Dipòsits Depuradora	Saló Nautic. Patinatge Capellades, Museu paper Igualdada " pell Sarreal: Alabastre
gener febrer	Construcció de taules Construcció de joguines didàctiques.			
març	Construcció de joguines i reparació de cotxes.	fusteria mecànica automoció dibuix serigrafia teixits tints	Pirelli Lemmerz Fàbrica teixits Fàbrica de betes	Tarragona Girona
Abril	preparació de materials per teixir, preparació de pantalles per la serigrafia teixits de catifes,			
Maig	Cartells" Activitats d'estiu" Reciclatge d'objectes	serigrafia serralleria electricitat teixits	fàbrica automoció Escola FP Arts i Oficis	Excursions Ma- resme: jardineria
Juny	Reciclatge i aprofitament dels objectes.			

ACCEPTACIÓ DE L'ENTORN I PARTICIPACIÓ SOCIAL,
DIFICULTATS SORGIDES

5-1-. EL GRUP "A" DE LA FONT DELS CAPELLANS

Com ja hem exposat, per tal de que els joves arribessin a una consciència de grup que els permetés dur a terme una tasca conjunta, solidària i satisfactoria, a més a més d'aconseguir els hàbits i actituds necessaris, va ser indispensable, per part de l'educador, arribar a copsar les qualitats i característiques de cada noi/a a la fi de descobrir els papers i rols que cadascun d'ells protagonitzava dins el grup, i així potenciar-los adequadament. Un segon pas va ésser l'acceptació personal i col·lectiva d'aquest rol que representaven, i això vol dir, arribar a una autoacceptació i a un autoconeixement de les pròpies possibilitats i limitacions; fet que fou fonamental per que el grup desenvolupés els seus mecanismes d'acció i d'ajuda mútua. Així doncs, amb tot això que diem, ja es pot suposar que la majoria de les vegades, l'educador es situa fora del grup com a un simple observador i catalitzador dels esforços i iniciatives que aquest representava, o d'altres vegades s'hi introduïa per tal de provocar i fer sorgir aquestes iniciatives que no sortien del mateix grup.

Després d'aquestes reflexions generals sobre el grup ens centrarem ara en les activitats concretes que s'han dut a terme.

Del mes d'octubre al mes de gener el grup encara no estava dividit i es va fer conjuntament la tasca d'arranjament dels locals. A partir del mes de febrer es van fer les activitats pròpies dels tallers. Dins de les activitats extra-tallers es van fer diferents sortides conjuntes ja exposades en el programa així com sortides de cada grup pel seu compte (Amb bicicleta a Mura i Rocafort, a les Marcetes, visites culturals a empreses, i apropament al món del treball.). La participació en totes les activitats va ésser reeixida i tothom en va sortir molt satisfet i amb ganes de repetir l'experiència. Per acabar caldria remarcar una activitat que per atots va ésser molt profitosa i interessant: la radiació d'un conte el·laborat pels nois/es, que va suposar entre d'altres coses conèixer "in situ" aquest mitjà de comunicació tan important a l'hora de descobrir i utilitzar el seu llenguatge.

5-2-. EL GRUP "B" DE LA FONT DELS CAPELLANS

El programa dels tallers del curs 84-85, era bàsicament l'aprenentatge de tot un seguit de tècniques no professionals com són: fusteria, mecànica, electricitat, horticultura, disseny, etc. Els objectius que ens vam marcar es podrien resumir en cinc:

- Descobrir i potenciar les seves habilitats manuals, creativitat, imaginació etc.

Valorar la feina ben feta que els farà sentir útils i així podran gaudir de la satisfacció d'haver creat quelcom.

-Potenciar el respecte per les coses que els envolten, tan si són comuns com si són pròpies i les alienes.

-Assolir uns hàbits importants i eficaços per tal de facilitar la superació d'obstacles i que els ajudi a paliar l'asfixia de recursos que alguns pateixen.

-Creació d'un clima de treball en grup que afavoreixi el creixement i valoració de ells mateixos i dels altres.

Tots aquests objectius marcats han estat més o menys realitzats per mitjà d'unes tasques que hem anat elaborant al llarg del curs.

5-2-1-. Desenvolupament Activitats del Curs

El mes de setembre i octubre vam fer la inscripció dels nois i la planificació del curs, la selecció i la posta en marxa.

En aquest espai de temps van haver d'acondicionar l'aula, pintar-la, col·locar eines als panys, tancar forats, etc.

Aquestes activitats eren pels nois poc engrescadores i molts d'ells restaven decebutos ja que esperaven que en els Tallers es durien a terme unes altres activitats. A més a més també es varen fer unes altres activitats del mateix tipus per diferents Centres de la ciutat (CAE, AJEA, etc.)

Els mesos de novembre i desembre la cosa no va canviar pas gaire. A partir d'auí es va veure clarament que s'havien de fer activitats molt més concretes, a nivell dels nois i que partíssin dels seus interessos per anar al seu ritme i començar a marcar així unes pautes de tallers molt més definides.

Per a poder engrescar al grup es va començar per elaborar un conte per narrar-lo per ràdio, també es van fer excursions i algunes activitats puntuals com per exemple una talla de fusta; en tot moment vam tenir cura de potenciar un contacte amb la natura que es va materialitzar en les tasques dutes a terme als terrenys de Can Poc oli.

En aquest procés de reorganització i dinamització del grup es van poder diferenciar dos grups amb dues dinàmiques diferents; així doncs mentre uns es mostraven més reservats i interioritzaven les seves vivències i problemes, els altres de caràcter més extrovertit manifestaven més obertament el seu ta-

rannà, arribant inclús a manifestar la seva agrassivitat.

El mes de gener entra a treballar una altra Educadora, a partir d'aquí es divideixen i es consoliden dos grups en els Tallers, marcant uns espais, uns locals i unes activitats concretes.

la diferència de tarannà entre els dos grups abans esmentada, ens va portar a la conclusió de plantejar d'entrada treballs diferents adequats a cada grup. Per tant en el grup que podríem definir com a més extrovertit i agrassiu vam creure interessant que canalitzessin les seves energies treballant en la neteja de les terres de cultiu de que disposem. Aquest treball a l'aire lliure, lluny del clos de l'aula, va permetre que els nois de mica en mica, arribessin a l'autoconsciència de grup, i possibilités més endavant efectuar altres tipus d'activitats més centrades en els Tallers.

Vam començar a fer un activitat de marqueteria que va ésser molt acceptada per tots, es tractava de construir petites peces de decoració que cadascun d'ells podia triar segons li agradés o es veiés més capaç de fer. En acabar aquest treball vam haver de pintar i arranjar els baixos dels tallers per posar en marxa l'aula de reforç, tasca que va portar noves decepcions i un grau d'absentisme dins el grup. Degut a aquest fet vam haver d'instal·lar-nos al local del costat, utilitzat fins ara com a magatzem.

A partir d'aquí vam poder realitzar una activitat més al nivell dels joves que els va aportar nous elements d'aprenentatge; així doncs, vam montar per fi les taules de treball, activitat que va durar sis setmanes amb uns resultats molt satisfactoris; a la fi vam aconseguir que els Tallers funcionessin com a tals.

Es van començar a fer les caixes d'eines; el disseny va ser fet entre educador i joves; i aquestes anaven destinades a cada noi com a regal o gratificació i treball final del curs.

Les colònies aquest any, com ja expliquem en el programa, es van fer per separat de manera que van resultar molt més profitoses. Es van aconseguir els objectius fixats i es va refermar la consciència de grup.

5-3-. EL GRUP TALLER DEL XUP

El Taller del Xup va néixer amb el vist i plau de les forces socials i polítiques del barri. L'únic inconvenient ha estat que el local que es destinava com a taller ja feia un altre servei, la qual cosa ens va portar bastant mal de caps, que, encara ara, després d'un curs, no s'han solucionat del tot.

La personalitat dels joves és molt variada; tots ells presenten un rebuig a l'escola molt marcat. Són excessivament inquietos i violents, tampoc han

assolit un grau de maduresa acceptable. Un 60% ténen 16 anys i la resta estan més a prop dels 18 anys; això ha fet que el grup hagi estat un xic mogut. Els problemes més essencials que els joves presentaven eren una problemàtica social i familiar greu, ésser força germans, i una inadaptació social notoria.

La situació del barri fa que aquest joves se sentin marginats d'alguna manera de la resta de manresans, ells són "del Xup", diuen, to que denota el grau d'identificació plena en aquella comunitat, aïllats en bona part del sentir i del viure da la resta de la ciutat.

Una qüestió que hem de valorar positivament és que el jove va venir voluntàriament a inscriure's, i això cal tenir-ho molt en compte, ja que aquests joves havien estat inactives duarnt molt de temps.

La problemàtica global del grup ha estat la de treballar en un local molt reduït, això feia que les tensions fóssin presents massa sovint; també les diferents edats tant distanciades feia del lideratge un problema constant, creant situacions de violència; així com la manca d'un bon assortiment d'eines i àdhuc les reduïdes diemnsions del local provocaven moments de tensió.

Un cop el funcionament dels Tallers va anar començant el grup es va anar consolidant i es van anar definint lideratges, marcant unes certes distàncies entre uns i altres. Els agradava la novetat del treball i sempre mostraven molt interès per acabar la feina i començar-ne una de nova.

Val a dir que un cop el grup va quedar estructurat van haver-hi les primeres baixes per diversos motius: familiars, de treball, inadaptació, i van ser substituïts per joves nous que no havien pogut entrar a la primera selecció; aquests joves van portar una nova inquietud al grup.

El fet d'haver estat la primera tasca l'arranjament del local-taller va fer que els joves es sentíssin utilitzats com a mà d'obra barata i va ésser prou difícil de fer-los veure que ho féien per que ells mateixos s'ho trobéssin bé. Després de la inauguració dels Tallers per part de les autoritats, començarem a dur a terme els treballs que teníem marcats en el programa augmentant cada vegada més el ritme quantitatiu i qualitatiu de les activitats.

En l'aspecte tècnic val a dir que van ésser assolits als objectius marcats en el programa i fins i tot en alguns casos es superàven ampliament.

Un dels objectius que en tota hora va ser present i que es va assolir en un 70% va ésser el d'aconseguir un treball en grup eficaç, compartit i responsable. Així doncs en les reunions setmanals i en els debats que sortíen, els nois es mostraven interessats, participant i aportant temes i comentaris.

Quan feiem les activitats extra-taller es comunicaven mab facilitat i

fins i tot eren ells qui a vegades portaven la iniciativa amb rigorosa seriositat.

Els joves sempre han sentit molt seves les activitats del Taller, i el Taller mateix i així ho manifestaven orgullosos davant els altres joves del barri. Sempre han tingut cura de mantenir-lo net i endreçat, portant també un rigorós control de les eines i el material.

La seva actitud envers els educadors ha estat sempre de respecte i confiança que va augmentar encara més després de les primeres visites de l'Assistent Social a casa seva. Tanmateix ens hem trobat que les famílies encara no han valorat justament el que són els Tallers i la importància que té la seva col.laboració per la bona integració i funcionament del Centre dins del Barri. També cal constatar que pel que fa a les absències el 50% han estat produïdes per problemes familiars.

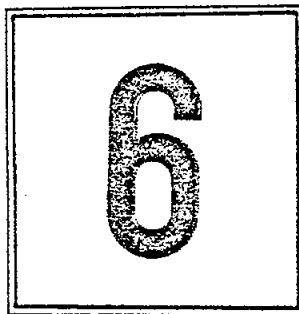
5-3-1-. Activitats

Les activitats que hem fet durant el curs han estat les egüents:

- Pintura: Arranjament del local, pintar tots els elements que s'han construït.
- Electricitat: La instal.lació del Taller.
- Fusteria: Bancs de treball pel Taller, taules pel CAE, caixa de pinso per la Culla, mobiliari de l'Aula de Reforç.
- Serralleria: Xàssis dels bancs i de l'Aula de Reforç, porteria de basquetbol pel barri, etc.

S'hauria de constatar que els treballs eren encàrrecs, i com ja hem dit abans els nois se sentien una mica utilitzats.

Per acabar caldria subratllar que el nivell de dedicació a les activitats i l'assoliment dels hàbits requerits es van apressar, quan els educadors juntament amb les Assistentes Socials, ens vam plantejar de donar als nois un incentiu a mode de gratificació econòmica segons el nivell, la qualitat de treball i els hàbits assumits.

VALORACIÓ CRÍTICA I LÍNIES DE FUTUR

Si contemplem la creació dels Tallers Ocupacionals de La Font dels Capellans i del Xup, així com l'assoliment progressiu dels objectius pedagògics i tècniques podem veure que des del començament del curs 84 al curs 85 s'ha fet un progrés d'un 70%.

La creació d'uns Tallers situats en barris per a joves amb problemes escolars i familiars greus, partia d'una inexperiència total, sols contàvem amb un ambiciós projecte pedagògic aprovat per l'Ajuntament. Es veia doncs ben clara la necessitat d'engegar-ho quan més aviat millor.

Ara bé, qualsevol activitat que parteix d'una inexperiència arriba també en molts casos en una actuació inexacta o poc clara. Tant educadors com Ass. Socials com Ajuntament, sabíem què volíem que fossin els Tallers i així es va reflectir en el projecte, però com en tota realització teòrica mancava el pas d'aquest projecte a la realitat punyent, vital, nova i també desconeguda on es desenvoluparia aquesta tasca, que per dur-la a bon terme calgué tot un procés lent i crític de tot l'equip operatiu.

Actualment després d'aquest procés, podem dir que tant l'equip de treball com l'Ajuntament hem entès i coincidim en els dos aspectes més importants dels Tallers: la línia pedagògica i la línia de treball, tècniques i activitats.

No obstant això, creiem que després d'un any i mig de funcinament hem de començar a donar resposta a preguntes com:

- Quants anys pot romandre el jove als Tallers?
 - Després dels Tallers on va el jove?
 - Realment les entitats Administracio-Ajuntament, comten amb els nostres resultats de treball?
 - De què li serveix al jove aquesta experiència?
 - Quines alternatives de treball poden donar els Tallers?
 - No és per casualitat els Tallers un centre d'entreteniment amb la tapadora de reinserció social?.
-

JORNADES SOBRE ELS CENTRES DIÜRNS
DE SERVEIS SOCIALS
PER A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA

Dies 25, 26 i 27 de setembre de 1985

ELS PRE-TALLERS DEL CENTRE DE
FORMACIÓ I PREVENCIÓ DE MATARÓ

. Jaume Clupés

 Diputació
de Barcelona

SERVEI DE SERVEIS SOCIALS
PROMOCIÓ I SUPORT TÈCNIC

ELS PRE-TALLERS
CENTRE DE FORMACIÓ I PREVENCIÓ - MATARO

Comunicació presentada a la Taula
Rodona sobre " Experiències de -
PRE-TALLERS "

Jornades de la Diputació de
Barcelona, 25, 26, 27 de setembre 1.985

Jaume CLUPÉS i HORTA

ELS PRE-TALLERS

El programa de treball que organitza i proposa la nostra institució, compte amb un seguit d'anys d'experiència, sobretot a medi obert. El fet d'iniciar activitats de pre-tallers l'any 81, és un pas més a les necessitats que han anat apareixent i a les respostes que l'equip ha hagut d'anar instrumentant.

L'educació especial, tot i tenir una limitada experiència en el nostre país; poc rodatge i acomodació a les noves exigències socials, consix d'antuvi una realitat de repte permanent: la d'aprofundir en la complexa problemàtica de la inadaptació psico-social. Aquest fet ens ha ocupat en una tasca professional de recerca i de rèplica a aquest repte d'ésser útil i apropar-se a aquelles persones més dificultades a manobrar i mantenir determinats equilibris.

La nostra experiència que ha volgut sostenir-se en el camp del treball teòric i pràctic, ha hagut de decantar-se de postures d'entretenment i dels programes generals per a la prevenció de la delinqüència juvenil. El fet és que enfront d'una situació d'ansietat del jove, dels símptomes si són presos com a missatges dirigits a un bon entenedor, ens ha obligat a afinar amb els dispositius o instruments que acullin a qui faci demanda d'atenció. I això no és tan senzill perquè, en el fons aquesta demanda es produeix a partir d'una oferta feta, que nosaltres hem hagut de preparar i omplir de contingut.

No és el fet de la delinqüència juvenil ni com es manifesta el que més interessa, sinó les causes que determinen el pas a l'acte, sobretot ens interessa, al marge de si existeix una conducta delictiva, prendre contacte amb aquells nois que per llurs - característiques socials, econòmiques, familiars, Psíquiques... no poden ser tractats en un gabinet privat o en un dispensari - de salut mental. En el nostre cas es tracta de definir al noi, no per la seva simptomatologia sinó, per allò que el fa acollible per l'equip després d'esbrinar si la seva demanda està d'acord amb el que som capaços d'oferir. Fonamentalment escoltar - la seva paraula i la d'un conjunt d'intencions que tendeixen a crear un espai per reconèixer la història i fundar l'esperança d'un projecte.

La segona part de la oferta, són objectes intermitjos: l'organització dels recursos, (els pre-tallers), que es subordinen a les necessitats dels educadors i dels nois.

Totes les activitats han estat pensades i organitzades per l'equip, simplement per donar suport i contingut a l'ampliació del marge de maniobra a aquesta idea de la relació que proposa l'educació especial.

L'actuació volta a l'entorn d'aquesta premisa, les activitats de pre-tallers de ferro i fusta situen als nois a un primer pas d'iniciació a l'aprenentatge laboral i consegüentment a una realitat laboral lligada a l'esquema social adult, que nosaltres - proposem fer dins la institució a petita escala.

El plantejament del programa, però, no resultaria vàlid amb aquest esquema senzill, si no tinguéssim cura de les dificultats d'adaptació dels nostres nois a la realitat social del seu entorn, amb la que estan precisament en conflicte. És per això que les activitats sempre han estat plantejades com uns recursos i no pas com última alternativa i definitiva oportunitat de canvi.

Es doncs l'objectiu, incidir a la vida del noi i tota la seua problemàtica que el situa plenament en el camp de la delinqüència dins el procés de marginació i de reacció social: policia, jutjat, presó, tot un procés que reforça la seva identitat i estil de vida... Es planteja organitzar un projecte comú amb les persones del seu entorn, creant un sentiment d'utilitat ajustat a les normes socials amb la participació a les exigències de consum amb petits ingressos que permetin pagar els seus deutes. L'adquisició d'hàbits, responsabilitats, organització i ampliació de maniobra amb la relació amb els altres, resituen l'alternativa que possibilita una certa estabilitat.

Finalment les expectatives, una vegada iniciades, han de consolidar-se al llarg del temps que duren els pactes establerts amb nosaltres i han d'acumular un sentiment d'èxit que ha de quedar fixat a la seva història. Es contraposa aquesta situació a la viscuda i més remota de fracàs continuat: familiar, escolar, amb l'entorn pròxim i amb la reacció social que l'etiqueta de delinqüent.

Aquest parèntesi de vida institucionalitzada i organitzada, suposa canvis a curt i mig termini, però, la recuperació del - - viscut és una condició subjacent en el futur de l'individu -- doncs, aquest sentiment d'èxit; el treball concret, l'esforç, la pròpia capacitat creativa, i temps d'estabilitat, reforçaran els propòsits de canvi davant de cada nova crisi en l'esdevenidor.

PROCES DE LA DEMANDA

Les demandes d'atenció són ateses en una primera etapa per l'assistent social de la nostra institució.

DEMANDA D'INGRES (Seguiment del procés d'un cas).

- a) Primer contacte amb les famílies:
- Informació
 - Alternatives
 - Orientació cap altres institucions.
 - Primers contactes entre l'escola i el nen.
- b) - Avaluació del cas amb l'equip professional.
- Propostes.

SEGUIMENT DEL CAS

- a) Ingress a la nostra residència o en els nostre pre-tallers.
- Informació més àmplia de com funcionen els diferents camps de treball: pactes amb la família i noi/noia.
 - Entrevistes periòdiques amb la família (seguiment del cas)
 - Entrevistes periòdiques amb les famílies-nens-educadors.
- b) No ingress a la nostra institució
- Entrevistes familiars per informar el perquè l'equip ha decidit no ingressar el nen/nena.
 - Entrevistes de seguiment del cas Escola/Família.
 - Orientació cap altres institucions que podran atendre millor la problemàtica plantejada.

PRE-TALLERS

ACTIVITATS

SERRALLERIA MECANICA

FERRO

FUSTA

TOTAL DE NOIS ASESOS 36

SERRALLERIA MECANICA

DEDICACIÓ

DIES/SET. 5

HORES 28

PERSONAL DOCENT

2 EDUCADORS

NOIS ASESOS

13

EDATS

16 a 18 ANYS

FERRO/FUSTA

DEDICACIÓ

DIES/SET. 5

HORES 29

PERSONAL DOCENT

5 EDUCADORS

NOIS ASESOS

23

EDATS

13 a 18

PRE-TALLER D'APRENTATGE

ACTIVITAT: Ferro/Fusta

HORARI: Dilluns, dimecres i divendres de 9 a 12

NOIS: 15

EDATS: 13 a 16 anys

PERSONAL: 4 educadors

LOCALITZACIÓ: Barri de Cirera, Mataró

ACTIVITAT DE FERRO

El programa consta de 2 cursos

En el primer curs pretenem que el noi coneixi bé les seves eines de treball, i domini les diferents tècniques de serra, llima, taladro i soldadura.

Un cop assolida aquesta primera etapa, comencen a iniciar-se en petites feines algunes de les quals son per el propi taller. S'acaba fent un repàs-perfeccionament de la soldadura.

En el segon curs es perfeccionen els acabats i es dediquen exclusivament a servir les diferents comandes que venen del exterior.

En ambdos cursos, però més concretament en el segon, els nois reben un sou d'acord a la feina que fan.

ACTIVITAT DE FUSTA

També hi han dos cursos.

En el primer curs, hi van passant en torn rotatiu tots els nois del primer curs de l'activitat de ferro.

L'aprenentatge de serra, pintura i muntatge és bastant més ràpid que en ferro.

El segon curs hi assisteixen els nois que durant el primer curs han demostrat una inclinació per aquesta activitat. Així doncs el treball esdevé més productiu i els nois reben una remuneració d'acord a la dedicació que hi tenen.

Bàsicament es fabriquen pissarres "standard", però darrerament es comercialitzen altres productes com cartelleres de suro pissarres per escoles, "posters" enmarcats, etc.,.

Alguns d'aquests nois assisteixen al gimnàs del Centre Obert, ampliant així la seva estada amb nosaltres.

Els divendres després de l'activitat, anem tots a la piscina municipal, això ens permet relacionar-nos amb els nois a un nivell més relaxat i lúdic.

L'últim divendres de cada mes fem una sortida que tan pot tenir un caire cultural (visites a museus, llocs d'interés, a muntanya...) com relacionada amb la feina concreta (visites a indústries etc)

Com a cloenda del curs hi han les Colònies d'estiu i que es fan conjuntament amb tota l'entitat.

PRE - TALLER DE BERRALLERIA MECANICA -NOCTURN-

ACTIVITAT : FERRO
HORARI : DILLUNS A DIJOURS DE 7,30 a 9,30.
NOIS : 8
EDATS : 16 a 18 ANYS.
PERSONAL : 1 EDUCADOR -MONITOR DE TALLER-.
LOCALITZACIÓ : BARRI DE CIRERA, DE MATARO.

Està coordinat estretament amb el pre - taller de serra
lleria mecànica -diurn-, i es realitzen feines similars a las
d'aquest.

Les comandes ens venen donades per institucions de la ciu
tat, així com per particulars.

Les feines que es porten a terme són, portes, marcs, reixas
diverses, jardineres i comandes diverses.

PRE - TALLER DE SERRALLERIA MECANICA

ACTIVITAT : FERRO

HORARI : DILLUNS A DIVENDRES DE 3 A 7 DE LA TARDA.

NOIS : 5

EDATS : 16 A 18 ANYS.

PERSONAL : 1 EDUCADOR -MONITOR DE TALLER-

LOCALITZACIÓ : BARRI DE CIRERA, DE MATARÓ.

Taller de producció d'objectes de serralleria mecànica.

Les feines que actualment s'estàn portant a terme són entre d'altres: cartelleres per l'anunci d'activitats de les diferents institucions ciutadanes, (cartelleres que sota la normativa de l'Ajuntament ens han estat encarregades); reixats per els voltants dels parcs, per protegir els jardins; reixas per escoles; conservació dels jocs de parc (gronxadors, etc.)

Totes aquestes feines ens venen donades per les diferents conselleries de l'Ajuntament de Mataró, i concretament les referents a parcs i jardins ho són degut a una entesa i posterior acord pres per el plé municipal.

Els nois tenen fixat un sou setmanal, que pot oscil·lar en funció de la feina existent.

PRE - TALLER D'INICIACIÓ LABORAL

ACTIVITAT : FUSTA / FERRO

HORARI : DILLUNS A DIVENDRES DE 3 A 7 DE LA TARDA.

NOIS : 8

EDATS : 16 A 18 ANYS.

PERSONAL : 1 EDUCADOR -MONITOR DE TALLER-.

LOCALITZACIÓ : BARRI DE ROCAFONDA, DE MATARO.

ACTIVITAT DE FUSTA

Producció i comercialització de les pisarres "Magda", que aquest Centre té patentadas.

ACTIVITAT DE FERRO

Reconversió i fabricació de peçes suministrades per diferents empreses amb les quals hem pactat una relació comercial.

La remuneració que reben els nois, ve d'acord amb la seva dedicació.

EUJIP DE CARRER

Reunio setmanal de seguiment dels nois atesos en els pre-tallers.

HORARI: Dimarts de 9 a 12

COMPOSICIO DE L'EUJIP: Director, Asitente Social i 5 educadors

EUJIP D'ATENCIÓ

REUNIO: Guinzenal

HORARI: Dijous de 9 a 12

De cada noi es fa un treball exhaustiu per part de l'educador i l'Asistent Social ho fa de la familia. Es en aquest espai on es posa el material sobre la taula i es discuteix amb la resta de l'equip. El treball realitzat en aquestes sessions esta bassat en el seguiment individualitzat de cada cas.

COMPOSICIO DE L'EUJIP: Director (coordinador), Asistent Social i 9 educadors.

Mensualment es fan reunions amb els pares dels nois atesos e on hi participa l'equip de carrer.

JORNADES SOBRE ELS CENTRES DIÜRNS
DE SERVEIS SOCIALS
PER A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA

Dies 25, 26 i 27 de setembre de 1985

L'AULA TALLER DELS SERVEIS SOCIALS
DE L'AJUNTAMENT DE RUBI

. Pilar Algora
. Jordi Claparols

 Diputació
de Barcelona

SERVEI DE SERVEIS SOCIALS
PROMOCIÓ I SUPORT TÈCNIC